

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Izaja vsak dan sveder izvzemši modelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjska pett vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 30—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravnistvo: Knafljova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 20. decembra.

Z današnjim dnem je poslanska zbornica končala svoje letošnje delovanje. V zadnji seji deluje zbornica vedno hitro in se tudi danes ni izneverila temu običaju. Debate so bile čudovito kratke.

Zbornica je najprej rešila poročila odseka za državne nastavitve o zboljšanju dohodkov eraričnih delavcev in pogodbeno nastavitvenega osebja, izvzemši poštne in brzojavne pogodbeno nastavitve, dalje načrte o ženskem delu v rudnikih, o konzularnem sodstvu, o uporabi prebitkov kumulativnih sirotinskih blagajnic in o slezijskih lokalnih železnicah.

Na vrsto so potem prišla poročila imunitetnega odseka. Zbornica ni dovolila sodnega postopanja proti poslanecema Buřivalu in Lisiju, pač pa je dovolila sodno postopanje proti poslancema Dobiji in Maliku.

Zoper dovoljenje, da se sme proti Maliku sodno postopati, se je oglašil kršč. socijalec dr. Heilingner, češ, da iz poročila ni spoznati dejanskega položaja. Soc. demokrat Seliger se je temu pridružil, poudarjajoč, da ima zadeva jasno politično ozadje. Soc. dem. Seitz je tudi poudarjal, da se gre za politično stvar, ki jo je treba pojasniti. Predlog, naj se stvar vrne odseku, je bil odklonjen.

Ko je zbornica še v naglici rešila 208 nujnih predlogov zaradi podpora, so na vrsto prišla vprašanja na predsedstvo.

Kršč. soc. dr. Heilingner je opozoril na dopis kontrolne komisije za državne dolge, iz katerega izhaja, da je bivši trgovinski minister dr. Weisskirchner zlorabil svojo uradno oblast in napravil na škodo države milijonsko kupčijo z bankama. Ker se gre za zlorabo uradne oblasti, naj se zasigurajo dotični akti, da ne bodo izginili, kakor se je to zgodilo pri inozemskih procesih Christhausa, Nasi itd. Ker je vodja prezidijalne sekcije v trgovinskem ministrstvu, sekcijiški šef Brandler, skrivalec Weisskirchnerja, se je bati, da bodo akti izginili.

Znani Malik se je oglašil zaradi tega, ker je zbornica dovolila proti njemu sodno postopanje. Od meseca julija t. l. ima imunitetni odsek 21 zahtev, naj parlament dovoli sodno preganjanje različnih poslancev. Dve teh zahtev se tičeta Ma-

lika, ena poslanca Humra in dve poslancev Starka. Referent dr. Mühlwerth je bil tako prijeten in je izdelal poročilo samo glede Malika, dasi gre pri njem za politično zadevo. Vzrok, da se ne poroča o slučaju poslancev Starka je ta, da ima Stark v volilnem okraju dr. Mühlwertha mnogo socijalističnih glasov na razpolaganje. Humrov slučaj bo zastavil kliki in pristranskim sodnikom. Zato vpraša, kako to, da se ob enem z njegovim slučajem ni rešilo tudi drugih 21 slučajev, ki leže od julija v zbornici. Nadalje je Malik vprašal, če hoče predsednik posredovati, da bo vlada odgovorila na interpelacijo glede bivšega ministra Weisskirchnerja, češ, ta je pri nakupu Lloydovega sveta v Trstu postopal tako, da se je zgodila milijonska goljufija.

Dr. Mühlwerth se je poskušal zmazati zaradi postopanja proti Maliku, na kar mu je Malik zaklical: Jaz bom že še posvetil v ta svinjak.

Koncem se je minister notranjih del baron Heindl odgovoril na nekatere interpelacije in med drugim tudi na interpelacijo dr. Ravniharja, zakaj je vlada konstituiranje ljubljanskega občinskega sveta toliko česa zavlačevala. Rekel je, da je ministrstvo rekurz dne 10. oktobra t. l. odbilo, ker je bila proti obč. volitvam vložena pritožba na upravno sodišče. Dana je bila torej eventualnost, da bodo volitve razveljavljene in vsled tega so bili pomisleki proti konstituiranju obč. sveta. Upravno sodišče je pritožbo zavrglo in se je mogel obč. svet zdaj že konstituirati.

S tem je bila končana seja in jo je predsednik dr. Sylvester zaključil z govorom, v katerem je poslanecem želel vesele praznike in srečno novo leto. Dan prihodnje seje se poslanecem pismeno naznanila, kar pomeni, da bodo dobivali dijete tudi ves ta čas, ko parlament ne bo zboroval.

Obč. volitve v Postojni.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu se nam piše iz Postojne:

Kakor drugod tako se tudi pri nas dvignile volitve v občinski zastopstvo mnogo prahu. Po novem občinskem redu so upali klerikalci, da dobijo zadnje napredne občine v svo-

je roke. No, klerikalci so obračali, ljudstvo pa je končno obrnilo.

Kakor ste že poročali, je pri zadnjih občinskih volitvah dne 14. t. m. z ogromno večino zmagala narodno-napredna kandidatna lista. Za Novim mestom in Kranjem prihaja notranjska metropola.

V volilni boj so posegle vse tri politične stranke. Klerikalci so si že zdavnaj gladili pot za naskok napredne Postojne. To misijo, zavojevati in izobesiti nad Postojno črno zastavo klerikalizma, je prevzel postojnski kaplan Kapš. Ta mladi gospod je že par mesecev sem tekal po okoliških vaseh. Danes je bil v Studnem, jutri je podiral občestne kantone na potu, ki pelje iz Zagona. Reče se je toliko pehal, da mu je vsled prečutih noči baje opešal vid in da je moral prijeti nositi ščipalnik.

Po shodih je rotli ljudi, da mu je na srečo edinole skrb za občinski blagor. Pri tem je pozabil povedati, kako zelo so mu postojnski občani hvaležni za njegov trud o priliki volitev za mestni odbor. Ker ni imel nikakih stvarnih razlogov proti bivšemu občinskemu zastopniku je začel stikati po znanem krščanskem izreku »ljubi svojega bližnjega« po osebnostih. Za neokusnosti, ki jih je raztresal ta gospod o nekaterih občanah po klerikalnih časopisih, se nismo brigali, ker dobro vemo, kako malo zanimajo širšo slovensko javnost klevete raznih kaplanov: za razna obrekovanja pa, ki jih je trosil po shodih, pa je itak prejel zasluženo plačilo na volilnem shodu dne 9. t. m. Najboljši odgovor pa so mu dali volilci sami na dan volitve z glasovnicami v roki.

Pa tudi naprednjaki niso držali križem rok. Vršili so se dan na dan zaupni sestanki, kjer so se prereševale razne želje interesiranih skupin in kjer se je določala podrobna agitacija. Vršilo se je več shodov po okolici, dne 9. t. m. pa veliki volilni shod v Postojni. Kljub slabemu vremenu je prihitelo nad 400 volilcev iz okolice in Postojne. Na shodu, kateremu je predsedoval g. župan Pikel, je prvi poročal g. Jos. Lavrenčič. V poljudnih besedah je očrtal naloge in delokrog občine in občinskega zastopstva. G. Fran Arko je poročal o delu, ki ga je dosedajni zastop izvršil v prid občanom. G. Lavrenčič je v drugem delu svojega govora prav srečno odgovarjal na besedičenja na shodu navzočega kaplana. Njegovim izvajanjem so sledile cele salve sme-

ha. Ubogi kaplan se je v preveliki zadregi nemirno premikal po svojem sedežu. Bil je čisto zmeden, da ni vedel, kaj se godi krog njega. Na shodu je govoril tudi neki njegov somišljenik, ki je pripovedoval, da je on izposloval razdelitev nekega pašnika, dočim se obč. zastop zato baje ni brigal. Kaplan je v svoji zmedenosti na njegova izvajanja začel kličati »škandal«. Šele njegov somišljenik ga je moral opozoriti, da to ni škandal, marveč resnica. Tako je g. kaplan nehotе skrbel za primerno zabavo.

Narodno-napredna stranka se je v početku pogajala tudi s socijalnimi demokrati. Vsled pretiranih zahtev od strani zadnjih so se kompromisna pogajanja razbila. Socijalni demokrati so šli nato svojo pot.

Zadnje dni pred volitvami se je agitacija še bolj poživila. Nastopili so stari, izkušeni agitatorji iz polpreteklo dobe postojnskega političnega življenja. Vsepih ni izostal. Na dan volitve so prihajali volilci trumoma na volišče. Živahno vrvenje je vladalo zlasti okoli obeh agitacijskih lokalov nar-napredne stranke. Kako disciplinirano so volili napredni volilci, je razvideti iz končnega rezultata. Volitev je trajala od 8. zjutraj do 4. popoldne. Volilci so strpljivo čakali. Vmes je padla marsikaka pristna šala, ki je poživila razpoloženje. K zaupniku socijalnodemokratske stranke pristopi priprost posestnik ter ga prosi s pristnim krasnim humorjem: »Slišal sem, da hočete vse razdeliti. Pa saj eno kravico mi pustite, vas prosim.«

Zvečer se je pričel skrutinij, ki je trajal več dni. Sortirali so se najprej glasovnice. Že po tem se je videlo, da ima nar-napredna stranka večino. Navdušenje je bilo splošno. Klerikalci so pa okanili. Končni rezultat pa jih je čisto potrl. Prignali so na volišče vse do zadnjega moža. Volili so slepci in slaboumni in tudi bolniki so morali iz postelje. Uvideli so pa končno, da je in ostane Postojna s svojo okolico za nje trd oreh. Je pa tudi res žalostno, in pristajem klerikalne stranke mora res pasti pogum. Ti ljudje namreč nimajo niti toliko svojih pristavev, da bi sestavili potrebno kandidatno listo. Uzmogivši kakor so, so si to pot pomagali na ta način, da so nakradli pri naprednjakih potrebnih ljudi. Ti napredni kandidati so proti temu protestirali in z letaki naznanili volilcem, da se je ta zloraba njih imen

zgodila brez njih vednosti. Upamo, da se bo uresničil izrek, da so klerikalci nastopili to pot v Postojni prvič in — zadnjič.

V volilni boj je samostojno posegla tudi socijalnodemokratska stranka t. j. tista stranka, ki se je pred volitvami štela za drugo najmočnejšo stranko in ki je reklamirala zase cel tretji razred. Pa glej, pokale so gore in rodila se je miška. V tretjem razredu, kjer naj bi bili njihova glavna moč, so dobili komaj okoli 30 glasov. Kdo pa naj tudi voli s tako stranko, ki trga po svojih glasilih in očita vse mogoče prepresse ravnoistim ljudem, ki jih na drugi strani priporoča svojim volilcem kot kandidate. Se tisto malo ugleda, ki ga je ta stranka uživala med prebivalstvom, pa ji je vzel njen lastni pristaš g. Andrej Burger. Na zadnjem volilnem shodu dne 9. t. m. je proglasil za najvišje načelo »intriško«. Izjavil je, da on za svojo osebo ni socijalni demokrat, marveč da so ga drugi postavili. Hudomušneži si njegovo uskoštvo drugače razlagajo. Mi sicer tem namigavanjem ne pripisujemo važnosti, vendar pa mu odkrito svetujemo, naj pusti politiko socijalnodemokratskih načel in naj se drži raje svojega poklica. Kajti prepričani smo, če zve vodstvo te stranke, kako je oškodoval in osmešil njene interese pred postojnskim volilci, da bo ono prvo, ki mu bo dalo ukor in ga postavilo pred vrata. Tega pa možu vendar ne privoščimo.

Italijansko-turška vojna.

Italijani se niso mogli izkreirati.

Turško vojno ministrstvo je dobilo brzojavno poročilo, da je par italijanskih vojnih ladij izkrcalo 16. t. m. v Said-Saidu vojaštvo, vendar so se morale italijanske čete vsled odpora Arabcev zopet vkrcati. Italijani so pustili velike množine vojnega materiala. Ladije so na to zopet odplule.

Pristanišče Sollum.

»Vossische Zeitung« poroča iz Londona: Odstopitev Solluma Angliji je prefektna, in sicer po dogovoru z Italijo. Kupna cena za odstopev pristanišča se bo plačala v obliki nove ureditve italijansko-angleškega razmerja. Menijo, da bo Anglija, ker italijanski vladi nič kaj več ne ugaja predolga, predraga vojna, od katere

LISTEK.

Na Volgi.

Spisal dr. R. Marn.

(Dalje.)

Med več dni trajajočo vožnjo smo se dodobra seznanili in se čutili kot ena rodbina. Zlasti mladi gimnazijec se je zelo navezal name in me v svoji vedoželjnosti vedno vpraševal o naših razmerah. Žal, da o Slovincih ni skoro ničesar vedel, niti tega, kje leži Ljubljana. Nasprotno so mu bili Čehi dobro znani in bi je tudi že v Pragi in na Dunaju. Povedal je, da je njegova šola napravila izlet v Benetke, toda ne čez Kranjsko. Čehi so jih v Pragi ljubeznivo sprejeli in čutil se je med njimi kakor doma. Na Dunaju in v drugih nemških mestih so jih pa pisano gledali in zmerjali za barbarske Ruse. Vse ga je zelo zanimalo o Slovincih, kar sem mu pravil.

Dečko je imel fotografirni aparat s seboj in je fotografiral lepo okolico Volge. Tudi našo družbo je fotografiral na parniku, toda slike je izvršil šele na Krimu. Obljubil je, da pošlje slike za nami in tudi spominke na obljubo. Ivan Fončič in jaz sva dobila čez mesec dni celo zbirko slik, ki

jih je mladi Rus posnel v najini navzočnosti. Te slike mi bodo vedno ljub spomin na Volgo in na mladega sopotnika na nji.

Prijetne družbe je bilo torej dovolj na parniku, toda če bi se tudi sam vozil cel teden, bi mi ne bilo dolgočasno.

Od doma sem šel duševno potrt od krutega udara usode in je Volgi in očarujočemu bivanju na rji inam zahvaliti, da sem zopet dvignil glavo svez in duševno okrepečen.

Udobno je že samo bivanje na parniku. Prvi razred ima svoje kajute in skupni salon za obedovanje in zabavo (klavir, igralne mizice itd.) spredaj, da imajo potniki vso lepo pokrajino vedno pred seboj. Velika steklena okna v salonu ti omogočajo, da tudi sedeč in čbdujoč lahko zreš celo Volgo in njena bregova. Toda le malo smo bivali notri; navadno smo se sprenajali po sprednjem krovu, sedeli spredaj na udobnih klopih pri mizi ter opazovali življenje na vodi in ob bregovih. Če se cel dan gleda, se oko ne more utruditi, ker se prizori na Volgi vedno menjavajo in postajajo tem mikavnejši, čimbolj se človek pelje proti jugu. Kdor se je že par tisoč kilometrov vozil po železnici po pustih krajih, po samih planjavah brez hribov, le tu pa tam kak brezov ali borov gozd, ta ve, kako je oko utru-

jeno in se človeka polasti puščoba v notranjosti, da se naveliča vsega.

Toda ta sprememba na Volgi! Bregova sta ob obeh straneh večinoma poraščena in vmes se vidijo prijazna mesta, vasi in trgi z lepimi pravoslavniimi cerkvami in njih kupolami in zvoniki. Zlasti veliko je ob bregu samostanov ali monastirjev. Sempatije se pasejo ob bregovih velike črede živine, kjer je vse skupaj pomešano: govedo, konji, ovce, prašiči, vmes celo gosi in race. Neprestano obletavajo parnik belosivi galebi in zanimivo je gledati, kako se lovijo za kruh, ki se jim ga meče s krova. Po cele kose kruha smo jim razmetavali in imeli posebno veselje, s kakšno virtuoznostjo so že v zraku vlovili krušne kosčke.

Koliko življenja smo pa opazovali na Volgi sami. Prizor za prizorom se je vrstil pred našimi očmi, bodisi, da smo srečavali parnike s potniki, s katerimi smo se pozdravljali in mahali z rokami, bodisi velikanske barže, privezane na parnike buksirje. Drva, les, žito in drugi deželni prideški, tudi sadje, dalje nafta, vino, ribe, vse je šlo mimo nas. Parkrat smo srečali velikanske parnike v tri nadstropja, na katerih je bila visoka lepa živina, tolsto dolgo rogato govedo s kavkaških step. Zanimala nas je tudi rečna policija, ki ob kraju neprestano meri Volgo ter

prestavlja »mejake« t. j. mejnike, ki kažejo mejo, do kam se sme parnik približati bregu. Mejaki mole kot plavajoči stožci iz vode in so na desnem bregu rdeči, na levem beli. Po noči kažejo kajpada svetilke iste barve mejo in ima Volga tudi po noči veliko čarobnega na sebi vsled teh luči ob obeh straneh, kakor tudi od krasno električno razsvetljenih parnikov, ki smo jih srečavali.

Imeli pa nismo le duševnega užitka, tudi telo je dobilo svoj del. Hrana na parnikih je izborna, čeprav na ruski način. Pred vsakim obedom se je »zakusko«, to so mrzla jedila, zlasti mrzle ribe in kaviar. K zakuski se pije vodka, rusko žganje, ki pa ni tako slabo kakor naše spiritoze. Žganje je na Ruskem monopol in zato tudi pristno in dobro. Ima le malo alkohola v sebi in se k zakuski prav dobro prileže. Ruske juhe so nekaj prav posebno dobrega in slastnega, zlasti šči in seljanka. Tudi piščanke sem prav s slastjo jedel. Na jedilnem listu je bila tudi vsak dan domača in divja perutnina, kozliček, telatina in vsakovrstne ribe iz Volge, ki so znane vsled svoje okusnosti.

Vina se na Ruskem le malo pije, ker je drago in se prodaja le v zaprtih steklenicah. Po večini je vino s Krima in sicer apanažno, t. j. vinogradi so last članov carske rodbine. Izvrstno pa je in nisem kmalu pil

tako dobrega vina kakor na Ruskem. Rusi imajo tudi domače šampanjce, ki ne zaostaja prav nič za francoskim. Piva je jako veliko, kajti pivovarja je nebroj na Ruskem. S hrano in pijačo na parnikih je lahko zadovoljen največji gourman. Spi se izvrstno, kakor doma v postelji, zrak se ima najboljši, prahu prav nikakega, torej življenje boljše in mirnejše kakor v vsakem letovišču. Rusi pa tudi znajo ceniti svojo Volgo. Marsikde porabi čas počitnice, mesto da bi šel v kako kopališče ali letovišče, da sede na Volgin parnik in se pelje do Astrahana ob Kaspiškem morju ter zopet nazaj. Bolj zdravega in udobnega letovišča si ni mogoče misliti.

Prva naša postaja je bila Romanovo, mesto na obeh straneh Volge z devetimi cerkvami. Za dalj časa se je »Sergij Witte« potem ustavil v Jaroslavlju, sedežu gubernije istega imena. Ogledali smo si to mesto, ki ima velikansko tovarno za platno, ki slovi po vsem Ruskem. Najboljše brisače frotirke prihajajo iz te tovarne. Mesto je veliko in tudi čedno. Od Volge skozi sredo mesta vodi jako širok bulvar z dvojnimi lipovimi drevoredi po obeh straneh. Okrepčali smo se v novem hotelu Bristol, ki je lepa moderna stavba, v notranjščini pa tako elegantna, da ga prav lahko primerjam s hotelom Bristol na Dunaju.

v bodoče mnogo ne pričakuje, pomagala Italiji, da sklene mir s Turčijo. Anglija priznava za Kirenejsko turško stališče, reši Sollum, da ne pride v posest Turkov, s tem, da ga spoji s ozemljem pod egipčansko vlado in si bo pridobila tudi zahvalo od strani Turkov za mirovni posredovanjem. S tem pa pridobi Anglija v resnici jako dragoceno točko ob obali, odkoder se more jako oslabilo italijanski Tobruk. Tudi Francija je vporebila italijansko-turško vojno, da samostojno reši neko staro sporno vprašanje. Francija je namreč vojaško zasedla oazi Džanel in Siluan, ki ste južno od Tripolisa med Tripolitanijo in Čadovskim jezerom in ki so jih dolgo smatrali za del tripolitskega ozemlja. Obe ti dve oazi sicer niste mnogo vredni, vendar pa pridobite mnogo s tem, da tvorite zvezo med Tunisom in Tripolitanijo na eni strani, ter Tripolitanijo in Čadskim jezerom na drugi strani.

Belgijski aviatik v turški službi.

Iz Bruselja poročajo: 19. t. m. so odšli štirje belgijski aviatiki na turški račun čez Egipt na bojišče v Tripolitanijo.

Politična kronika.

V zagrebškem občinskem svetu so sklenili včeraj votirati županu proračun za leto 1912. Na interpelacijo glede nekorektnega postopanja policije pri saborskih volitvah je odgovoril župan, da za te stvari ni on kompetenten niti odgovoren.

»Osservatore romano« priobčuje papežev motu proprio »divini afflatus« s katerim se preosnuje brevir tako, da bo mogoče tekom enega tedna absolvirati vse psalme. Brevir se bo tiskal v vatikanski tiskarni in zapoveduje posebno papeževu pismo škofom in samostanskim predstojnikom, da morajo do 1. januarja 1913 imeti vsi duhovniki novi rimski brevir.

Francoski parlament je ratificiral francosko-nemško pogodbo glede Maroka v svoji včerajšnji seji s 393 proti 36 glasovom.

V poudenih krogih zatrjujejo, da je sultan izrazil velikemu vezirju nasproti svoje pomisleke proti razpustu turškega parlamenta. Veliki vezir je nato izjavil, da v slučaju, če bi bila izprememba ustave odklonjena, odklanja on tudi sestavo novega kabineta.

Turški ministrski svet je sklenil poslati veselilam noto, v kateri protestira proti prodiranju ruskega vojskstva v Perzijo, zlasti v okolico jezera Urmije. Svoj protest utemeljuje Turčija s tem, da je ta kos zemlje že od leta 1860 sporna točka med Turčijo in Perzijo ter da je Turčija te kraje tekom zadnjih let zasedla. Turčija je svojemu vojskstvu zapovedala, da ne sme zapustiti svojih postojank.

Usoda dinastije Mandžu je odločena. Kakor poročajo iz Šangaja so revolucionarji definitivno sklenili dinastijo odstaviti ter ponujajo predsedništvo sedaj Juansjkatju, podpredsedništvo pa dr. Sun Yat Senu. Cesarji rodbini nameravajo revolucionarji nakazati bogato odpravnino. Kitajski vojski v mnogih mestih v Tibetu, med njimi tudi v Lhasi so se pridružili revolucionarjem. Vlomili so v zakladnice in jih oropali ter odpeljali na tisoče konj in mezevov. Sedaj so na poti na Kitajsko. Revolucionarne kroge v Šangaju je to nastopanje tibetanskih vojakov prese-

Ko smo se vračali po bulvarju, je bil ravno promenadni čas o mraku in elegantne dame, veliko oficirjev in druge gospode se je sprehajalo po njem. Ivan Fomič je imel turistiško obleko in ljudje so ga imeli za potapljača, ki je imel prav takrat dospel.

Od Jaroslavlja smo se dalje vozili mimo kakor vas velikega monastirja Babai, ki je znan radi gostoljubnosti menihov. Naš sopotnik Sitov je pravil, da vsakega pogostijo, ki pride ter ga potem odpustijo. Če pride pa ženska v moški obliki v samostan, jo pa kar cel teden pogostajo. No, recimo, da je to samo govornica.

Bilo je še po noči vedno toliko zanimivega in novega videti, da smo se šele okrog ene ure spravili spat. Ob šesti zjutraj sem bil že spet pokoncu in udral skozi okno, da se parnik ustavlja pri večjem mestu. Bila je Kostruma, z velikim monastirjem in spomenikom Sušanina. V tem monastirju je za časa bojev med Rusi in Poljaki živel carevič Dimitrij. Poljaki so ga hoteli zajeti in zato najeli kmeta Sušanina, da jim pokaže pot do samostana. Ta je naglo sporočil v monastir njih namero in Poljake zavodil v napačno smer. Ko so to Poljaki spoznali, so Sušanina ubili. To dogodbo omenjam radi tega,

netilo ter so revolucionarji prepričani, da so Angleži to gibanje provzročili. Kakor poročajo iz Pekinga, si je končal podkralj v Sečuanu na originalen način življenje. Podrl je namreč veliko množico zlata, kar je imelo za posledico njegovo smrt. Premirje, ki je bilo sklenjeno med cesarskim in revolucionarnim vojskstvom, so podaljšali za en teden, ker so se mirovna pogajanja zavlekla.

Štajersko.

Delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Graški »Tagblatt« piše na uvodnem mestu: »Namestnik grof Clary se trudi pridobiti vse stranke za dovoljenje gospodarskih potrebščin dežele. Njegov program obsega poleg gradnje železnice, regulacije rek in potokov, gradnjo cest in celo vrsto drugih koncesij kmetom in vinogradnikom, potem ureditev deželnega gospodarstva in učiteljskih plač. Za zboljšanje gmetnega položaja učiteljstva je zagotovljena zakonska predloga, ki zahteva prilično milijon kron; z njo se sicer ne izpolnijo vse želje učiteljstva, ali dana je vsaj z njo sprejemljiva podlaga za pogajanja. Poleg vsega tega se razpravlja še o želji klerikalnih Slovencev po razširjenju deželnega šolskega sveta.« — Kakor smo že javili, se je mudil grof Clary v tork na Dunaju, kjer je nemške naprednjake, klerikalce obeh jezikov in socialiste obvestil v navedenem smislu o pogajanjih za delazmožnost štajerskega deželnega zbora. Kakor vedo povedati graški listi, obstoji med ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom, ki je sam član veleposelstniške skupine štajerskega deželnega zbora in namestnikom Claryjem glede sklicanja nekega razširjenega šolskega sveta. Clary hoče sklicati dež. zbor le v slučaju, da se doseže poprej premirje med strankami, grof Stürgkh pa želi, naj se deželni zbor skliče za vsak slučaj, četudi se poprej sprava ne doseže. S tem stališčem se strinjajo deloma tudi nemški nacionalci.

Razširjenje štajerskega deželnega šolskega sveta. Kakor pozivamo iz vodilnih krogov narodne stranke, nima ta ničesar proti nameravanemu razširjenju deželnega šolskega sveta, četudi bi s tem prišel za sedaj vanj kot zastopnik spodnještajerskih Slovencev kak klerikalec. Uveljavil se bo s tem vsekakor princip, da imamo Slovenci neoporečno pravico do zastopstva v deželnem šolskem svetu. Vpliv slovenskega zastopnika pa bo v ostalem malenkosten, naj si bi že bil naprednjak ali klerikalec, ker bodo Nemci že tudi skrbeli obenem za pomnožitev svojih glasov. Razširjenje deželnega šolskega sveta bi torej imelo za spodnještajerske Slovence bolj teoretičen, ko kakršenkoli praktičen pomen, ker bo ostalo glede odločevanja vse pri starem.

Iz Trbovelj nam pišejo: Na naši pošti je nameščena neka oficijantinja, katera ne razume slovenski. Protestiramo, da se v popolnoma slovenskem kraju nastavlja slovenske neznane Nemke. Medtem ko morajo naše slovenske uradnice in uradniki v nemške kraje v prognanstvo. — Na našem kolodvoru se še vedno blišči samonemški napis, postaja se pa sklicuje od sprednikov samo nemški, pečat in vse tiskovine, katere dobimo mi stranke so samo nemške. Zahtevamo od g. postajenačelnika, da nam takoj naroči dvojezične tovarne in vozne liste in da se nam dostavljajo dvojezične avize in recepti (prejemne liste). Naše potrepljivosti je konec. Zahtevamo energično, da g. postajenačelnik takoj ugodi naši zahtevi, drugače bo-

ker sem tudi v Peterburgu videl pred Marijinim gledališčem velik Sušaninov spomenik in ker je slavni ruski komponist Glinka zložil opero »Žizn za cara«, življenje za carja, ki opisuje južanski čin kmeta Sušanina.

Premalo prostora mi je na razpolago, da bi mogel opisati kraje, mimo katerih smo se vozili in o katerih je ljubeznjivi Sitov veliko vedel povedati. Vedno smo tekli, kadar je parnik pristal, k omemu kraju ter s krova gledali odhajajoče in prihajajoče potnike, vkrcavanje in izkrcavanje blaga ter ljudi, ki so ob pristanku stali. Večkrat je prišel na pristan slepec z rusko harmoniko ter igral in pel zraven otožne ruske pesmi. Rusi so ga zamakneno poslušali in dobivali je dosti darov. Sicer smo pa na parniku samem imeli polno zanimivosti. Ogledali smo si potnike v tretjem in četrtem razredu pod nami in tu opazovali priprostega ruskega človeka v njegovi skromnosti. Vsak je imel samovar s seboj in si varil čaj, ker mu je bila parniška hrana predraga. Brez čaja si ni moglo misliti Rusi. A to ni tak čaj, ki ga mi pijemo. Prav nedolžna voda je, navadno še brez sladkorja. Kdor po Ruvi in tudi mi nismo mogli biti brez skem potuje, se ga pa prav tako pri-njega.

(Dalje prihajajo.)

demo prisiljeni storiti korake, kateri mu bodo neljubi. Posiljam s tem vse tovariše trgovce in obrtnike, kakor tudi zasebnike, da vsi zahtevajo na kolodvoriki postaji in pošti izključno dvojezične tiskovine, katere mora imeti vsak urad na slovenskem. Tu se zopet zrcali mlačnost in nedoslednost naših merodajnih faktorjev, kateri ne ukredujejo nič potrebnega v tej zadevi. — Trgovci.

Zidamnoške novice. Na tukajšnji pošti še imamo vedno samonemški pečat »Steinbrück-Bahnhof«. Tudi službuje na naši pošti uradnik, kateri odgovarja na slovenska vprašanja nemški, ker baje ne razume slovenski. Eden in drugi nedostatek bi se dal odpraviti, ako bi bilo kaj dobre volje. — Ciril-Metodove podružnice še nimamo v Zidanem mostu. Ako lahko obstoje podružnice po manjših krajih kakor je Zidan most, zakaj bi se ne obnesla pri nas? Vzemimo si za vzgled uslužbenca kolodvorske restavracije, kateri so si odrgali takorekoč od ust in nabrali lepo vsoto za nemški »Schulverein«. Ne držimo rok križem tudi na Zidanem mostu!

Delazmožnost štaj. deželnega zbora. »Tgp.« poroča danes, v tork, da se je odpeljal štaj. namestnik grof Clary na Dunaj konferirat s tistimi štaj. deželnozborskimi poslanci, ki so obenem v državnem zboru. List je mnenja, da je že prihodnje dni pričakovati ugodnega rezultata teli pogajanj. Klub veleposelstnikov je sklical 27. decembra k seji.

Božičnica C. M. otroškega vrta in dekliske šole v Celju. Povodom letnega obstoja otroškega vrta C. M. družbe je priredila celjska ženska Ciril-Metodova podružnica v nedeljo 17. decembra v celjskem Narodnem domu veliko božično slovesno zvezi z obdarovanjem otrok iz vrta in dekliske šole. Pod vodstvom č. šolskih sester, ki so se jako marljivo trudile za prireditve, so nastopili naši mali slovenski otroci in dekliske dekl. šole tako spretno in ljubko, kakor nismo pričakovali. Petje, deklaracije, igri (Božična in Snegulčica) sta splošno ugajali. Mnogo zaslužene pohvale so žele gospodične Vrečerjeva in Lilekova z dvospevom »Ave Marija«, ki ga je spremljala na klavirju gđ. Sernečeva. V lepem nastopu »Ob 25letnici« je predstavljala mladina družbo sv. Cirila in Metoda kot zaščitnika slovenskih otrok. In solzilo se je marsikatero oko, ko je v zbranih besedah se zahvaljevala slovenska dekliska ženska celjski podružnici in vsem blagim srem za izkazano naklonjenost ter poudarjala veliki pomen otroškega vrta, ki ga je postavila Ciril-Metodova družba pred 25 leti in v Celju v zavetišče »nam malim«. Bila je to ena največjih, najbolj obiskanih naših prireditev, velika dvorana in galerije so bile nabito polne do zadnjega kotička. Pokazalo je s tem naše občinstvo, da zna ceniti požrtvovalno delo, da ljubi slovensko dečo, za katero se je ženska C. M. podružnica zares maternu ljubeznjo zavzela, da ji pomore iz najhujše bede, da jo brani pred nemškimi nasiljem, ki nam je polovilo v svoje šole letos 400 slovenskih otrok. Obdarovalo se je nad 100 dekle in cel vrtec, kar je stalo blizu 600 kron. Darovali so večje zneske okoliška občina 50 kron, Celjska posojilnica 50 K (in brezplačno dvorano ter razsvetljavo). Kreditna banka ljubljanska 50 K, g. Peter Majdič 25 K. Ostalo pa so s požrtvovalnim trudom pridobile ga. Diehlova in gđ. Kopačeva, ki jih moramo posebej pohvalno omeniti. Čast celjski slovenski rododarnosti, ki je brez zunanjih podpor toliko zmogla, čast ženski Ciril-Metodovi podružnici, ki je tako lepo umevala in izvršila več, ko je bila njena dolžnost.

Dr. Korošec — o regulaciji učiteljskih plač. Dr. Korošec je spoznal — najbrže »der Not gehorchend, nicht dem eignen Trieb« — da je šel s »Štražinim« hujskanjem proti opravičenim zahtevam učiteljstva glede regulacije učiteljskih plač le malo predaleč. Obsodba njegovega tozadavnega članka v »Štraži« je bila le preostala, zato se sedaj v »Štraži« opravičuje, da znanega članka, katerega smo minulo soboto v celoti priobčili, ni pisal in ni s njim v nikakoli svesli. To opravičevanje govori samo zase dovolj. Se zani-mujeje je, kar piše »Štraža« ozir. dr. Korošec za ponedeljek o regulaciji učiteljskih plač: »Mi gotovo nismo proti temu, da bi se učiteljstvu gmetne razmere zboljšale. Ravno predlog naših poslancev Rožkarja in Robiča (da bi ga hudič vzel, si je mislil Korošec), katerega omenjajo tudi liberalni listi, jasno priča, da dobro poznamo in umemo položaj učiteljstva.« No torej! Dr. Korošec se postavlja sedaj naenkrat na stališče kakor ga zavzemamo naprednjaki. Užaljen je edinele še zaradi tega, da je dr. Kukovec to stališče tudi javno zagovarjal na primernem mestu, na odstveni seji »Lehrerbund« v Gradcu, kjer je bila zastopana de-

želnozborska nemškonacionalna večina, ki bo o tem vprašanju svoječasno tudi odločevala. Dr. Korošec pravi, da hoče dr. Kukovec učiteljstvo izkoristiti v strankarske namene s tem, da ga na merodajnih mestih zagovarja. Čemu sedaj ta užaljenost in izgovori, ljubi pater! Saj je bila tudi tebi odprta pot v Gradec in ne jezili bi se niti mi, še manj pa učiteljstvo, ako bi prišel in zagovoril opravičene zahteve učiteljstva kakor dr. Kukovec. Ako bi to storil odločno in resno, bi nam niti v glavo ne padlo, da bi govorili o kakim »umazani komediji«, »držnem izrabljanju učiteljskega krušnega vprašanja za politiko« itd. Če klerikalci tako dobro poznajo položaj učiteljstva kakor naprednjaki, je naravno, da ga kot stranka, ki se poteguje za slovensko ljudstvo, in k temu gotovo tudi pripadajo učitelji, tudi sanja zboljšati in sicer ne samo s »Štražinimi« članki, temveč tudi s — dejanji. In kadar bo učiteljstvo videlo ta dejanja, bodo šele moglo in smelo verjeti patru Korošcu in njegovim — besedam.

»Koliko so dobili...?« vprašuje v bridkih skrbah in še bridkejši nevoščljivosti »Štraža«. Kdo? No, to se razume, da štajerski liberalci za to, ker so — klerikalno obstrukcije prodali vladi in Nemcem. To je bila zares dobra in premetena kupčija! Naš narod ni dobil nič, klerikalci ne bodo dobili nič — ves profit so vskanili v žep po »Štraži« — prosimo, docela resni trditvi — liberalci. To so tiči, kaj? Zakaj niso raje čakali, da bi jih po končani vojski pohvalila »Štraža«? Kolikokrat je ta list že pisal, da smo prodali narod in domovino Nemcem, ker smo si dovolili nekoliko kritizirati klerikalno obstrukcijsko taktiko — sedaj pa nas »Štraža« hvali, da smo s podporo klerikalcev (še to je »Štraža« pred tednom dni tajila) pri obstrukciji igrali vedno junaka in možato vlogo — do tega nesrečnega sklepa od minulega petka. Sedaj šele smo klavirni junaki in nemožni ljudje. »Štraži« svetujemo, da si naj brž naroči drugega političnega urednika, ako si loče obdržati slednje tri ducate svojih plačujočih naročnikov; tiste ljudi v klerikalnem taboru, o katerih gre sloves, da niso čisto neumni, pa obžalujemo, da se dajo vsak teden drugače imeti za nore. Obenem obljubimo klerikalcem, da bomo napravili z denarjem, ki so nam ga že nakazali Nemci v Gradcu in vlada, prave hrvaške volitve na Sp. Štajerskem. Dr. Kukovecvi adjutanti so že tudi sklenili s štajercijanci dogovor — boljše je vsekakor, da store to oni prej ko klerikalci — po katerem dobe štajercijanci dva ali tri mandate, natančno se nam dogovor ni znan, ostalo pa bodo pobasali liberalci z nemškimi denarjem. In niti te zavesti nimajo, da so izdali slovenski narod: mislijo si namreč, da je vseeno, če sede v deželnem zboru Vrečki, Terglavi in Meški ali pa enaki politiki in diplomati, ki so malo bolj po »štaj pohrusteni«. To je avtentično, draga »Štraža« — bo vsaj kaj gradiva za ložični članek o liberalnih izdajalcih.

V mariborskem političnem okraju so bili imenovani za provizorične učitelje, oziroma učiteljice: Makso Varl v Jarenini, Karl Urbič pri Sv. Jakobu v Slov. goricah, Friderik Vanda pri Sv. Marjeti ob P., Marija Vokač v Račah, Gizela Supanek na dekliski ljudski šoli v Slov. Bistrici, Peter Mavrič v Makolah, Makso Viher v Šmartnem na Poh., Janez Živko v Studenicih, Matija Janžekovič za prov. okr. pomožnega učitelja. — Kot suplentje, oziroma suplentje so nastavljeni: Jože Mithaus za prov. šolskega vodjo v Brezmem, Frančiška Novak v Selnici, Frane Ramšak v St. Petru pod Mariborom, Henrik Gödl v Razvanju, Marija Weber in Gusti Janežič na deški ljudski šoli v Slov. Bistrici, Ana Zorko v Makolah in Martina Kovačič pri Benčesu. — Def. učitelj v Črešnjicah A. Hribenik je imenovan za prov. šol. vodjo istotam.

Drobne novice. Iz Celja. Slovenci smo vse preveč mehki in pri-zanesljivi. Nekateri slovenski gostilničarji prav radi obešajo reklamne plakate nemških trgovcev in obrtnikov v svojih lokalih. Prepričani smo, da bi nemški gostilničar ne vrget takoj samo slovenskega plakata vun, temveč tudi prinašalca. Zobj za zobj! — Iz Zaleca. Podružnica e. kr. štajerske kmetijske družbe priredi tridnevni tečaj za kmetijsko knjigovodstvo dne 3., 4. in 5. januarja pri Jezovniku v Arji vasi. Oglasi se je treba pri g. Vinku Steinerju na Gorici, p. Petrovce. — Centralna komisija za zgodovinske spomenike je dovolila za popravljanje Starega gradu pri Celju 700 K. — Imenovanji. Za kancelista ad personam je imenovan gosp. Fr. Golob v slovenjegraški bolnišnici. Blagajnik dež. kopalnice v Rogški Slatini Pavel Poschinger je imenovan za oskrbnika bolnišnice v Knittelfeldu. — Uboj. V Dolenji vasi pri Artičah se je sprl posestnik Štefan Zor-

ko s svojim sinom. Tekom prepira je zgrabil očee kuhinjski nož in z njim sila zabodel, tako da je umrl. — Nesreča. Dne 16. decembra zvečer je rezal posestnik Pavel Richter vulgo Osenjak iz Rdečega brega pri Mariboru v senjaku krmo za živino. V temi pa je napačno stopil in padel tako nesrečno 2 in pol metra globoko, da si je strli hrbtnice in za malo trenutkov umrl. — V brežiški okoli-ci širijo hrvaški ponarejevalci denarja ponarejene krone. Spozna se jih po tem, da imajo medlo moder lesk in da so nekako mastne, če se jih otipa. — V Galiciji pri Celju je vlomil dne 16. decembra ponoči nekdo v farno cerkev. V zakristiji je izpraznil nabiralnik, v katerem pa je bilo 30 posebej zaznamovanih vinarjev, da bi se v slučaju krađe lažje prišlo tatu. Vloma osumljen je neki mož, ki si je kupoval v bližnji gostilni s takimi vinarji žemlje. — Štajerski deželni šolski svet je sklenil, da v soboto dne 23. decembra na ljudskih in meščanskih solah ne bo poduka.

Koroško.

Porotno sodišče v Celoveu.

Detomorka. Pred celovskim porotnim sodiščem se je zagovarjala zaradi detomora 32letna dekla Barbara Pugelsheim iz Sachsenburga. Zadušila je novorojenčka takoj po porodu. Obtoženka se zagovarja z obupom. Bala se je svojcev in skrbelo jo je, kako bo preživela poleg sebe še otroka, posebno ker je tudi oče otrokov brez sredstev. Porotniki so to upoštevali, zanikali so vprašanje glede nameravanega umora in jo obsodili le zaradi namenoma opuščene preskrbe za pomoč pri porodu. Sodišče jo je obsodilo na eno leto težke ječe.

Nemško - nacionalni agitator Anton Martinjak. Zadnja razprava v letošnjem zasedanju se je vršila proti nadočelniku Antonu Martinjaku v Brdu pri Sv. Mohorju, zaradi goljufije in poneverbe. Obtoženec, ki je rojen Slovenec, je postal odpadnik in se povzpel do uglednega nemškega agitatorja, se je spuščal v velike spekulacije in zašel pri tem v dolgove, katerih ni mogel plačati. Ko je uvidel, kaj mu preti, je pobegnil v inozemstvo, kje so ga pa kmalo prijeli. Dolgovi, ki jih je pustil, znašajo 15.522 K, pokritja pa so našli dolžniki samo 1717 K. Ogoljufal je posojilnico zveze nemških koroških učiteljev za 4000 K, Volksbank Südmarka v Gradcu za 4000 K in za manjše zneske: koroško deželno zavarovalnico proti požaru in razna požarna društva, kjer je užival kot vnet heilovec veliko zaupanje. Porotniki so vprašanje glede goljufije zanikali in potrdili vprašanje glede poneverjenja. Sodišče je obsodilo Martinjaka na 3 mesece ječe.

Primorsko.

Mestni svet tržaški. Pri zadnji seji mestnega sveta tržaškega, ki se je vršila v tork zvečer in katere se je udeležilo 59 svetovalcev, se je dovolil naknadni kredit v znesku 25 tisoč kron, ki se porabi za mestno plinaro in vodovod. V odsek za oskrbo malih stanovanj so bili voljeni: Crnive, Suan in Mujesan. Nato se je razvila živahna debata o predlogu magistratnih uradnikov vseh kategorij, ki zahtevajo avtomatični napredki. Občinski svet je pritrdil, da imajo oni uradniki, ki so v statusu in so povoljno kvalificirani, pravico do napredka ad personam. Nato se je izročilo občinskemu svetu še par regulacijskih načrtov, nakar je bila seja zaključena.

Polet na laško mejo. V tork popoldne se je dvignil vodja vojaške aviatične postaje v Rojau, nadporočnik Stohanzel. Letel je v smeri proti Korminu, obkrožil parkat mesto in je odplul nato proti laški meji, kjer je dosegel višino 1800 m. Od tod se je vrnil čez Gračevo v Rojan.

Hiša se je podrla. V okolici Lonjerja pri Trstu se je podrla v noči od torka na sredo kmečka hiša posestnika I. B. Padla je ena cela stranska stena in nato se je udrila streha. V hiši je spalo 8 stanovalcev, ki so se pa vsi z malimi poškodbami rešili.

Palčki v izložbi. Predsednjam je naletel stražnik v ulici Parini v Trstu jako živahno vrvenje okoli trgovine za papir, šolske potrebščine in knjige, Olge Kochove. Kopia dekčkov se je trla, dasi je bilo že pozno in je bila trgovina že zaprta, okoli izložbe. Ko je pristopil stražnik bližje, je videl, da so dečki izložbo že skoraj popolnoma izpraznili. Vsak je nesel svoj tovor in izgledali so v poltemi kot nagajivi palčki, kajti bili so vsi še komaj 10letni dečki. Odprli so izložbo na ta način, da so odlomili neznano kako izložbeno ključavnico. Stražnik jih je prisilil, da so izložili ukradene stvari nazaj in jih je odpeljal na stražnico, odkoder so jih po strogem ukoru spravili domov.

Arctacije. Na kolodvoru v Trstu so včeraj arctirali 19letnega Al-

berta Žbana iz Gorice. Imel je pri sebi več ponarejenih delavskih knjižic. Žbana je sumljiv več hudodelstev in je jako nevaren človek. — Zaradi nenravnosti so aretirali v Trstu znanega pustolovca Josipa Ferluga. Ovadil ga je neki njegov sostonovalec, katerega je vzel Ferluga brezplačno na stanovanje.

Nezgode. Nenadoma je umrla v Trstu 82letna zasebnica Terezija Zidaršič. — Šofer I. Bini iz Florence je včeraj brez vsakega vzroka na cesti napadel 13letnega dečka Iv. Bertoka in ga tako pretepel, da ima fant več malih poškodb po telesu in zlomljeno spodnjo čeljust. Odpeljali so ga v bolnišnico. — Nedelje ob pristaniku je naletela na skale laška trabakula »Romeo«. Čoln se je razbil. V njem je bilo 5 mornarjev, ki pa so se rešili.

Praga županu dr. Tavčarju.

Župan dr. Ivan Tavčar je dobil iz Prage tole pismo:

Č. j. sine prae,

V Praze, dne 19. prosince 1911.

Slovutny Pane!

Vzácný příteli!

Za přičinou zvolení Vašeho starostou nám tak milé a přátelské, bílé Lublaně, dovoluji si Vám, slovutný pane, jménem praesidia rady král. hlavního města Prahy i jménem svým projevit nejserdečnější blahopřání k nejvyššímu tomuto občanskému významu.

Po dobách nad jiné trudných, povolává Vás u vděčném uznání vlasteneckých Vašich snah i obětavé práce důvěra spoluobčanů na stolec náčelníka městského i nemám jiného přání, než aby zdar a úspěch provázely každé šlechtěné úsilí Vaše, směřující k rozkvětu města vchlasu Vašemu svěřeného a ku blahu všeho bratrského národa Slovinského.

S projevem opravdové přátelské úcty trvám

Vaší Slovutnosti

vždy cele oddaný

Dr. Groš,

starosta král. hlavního města Prahy.

Slovutný Pán

pan Dr. Ivan Tavčar,

starosta města, advokat, spisovatel

a t. d.

Lublaně.

V slovenskem prevodu slove to pismo takole:

Častiti gospod!

Ugledni prijatelji!

Ob priliki izvolitve Vaše za župana nam tako mile in prijateljske bele Ljubljane, dovoljujem si Vam, častiti gospod, v imenu predsedstva občinskega sveta kraljevskega stolnega mesta Prage in v imenu svojim izraziti najserdečnejše čestitke k temu najvišjemu odlikovanju v občini.

Po časih, nad vse težkih, Vas bližje v hvaležnem uvaževanju rodoljubnih Vaših stremeljenj in postrtovalnega Vašega dela zaupanje Vaših someščanov na stolec mestnega župana in nimam druge želje, kakor da bi sreča in uspeh spremljala Vaša plemenita stremeljenja, posvečena razcvetu mesta, zaupanega Vaši modrosti, in blagru vsega bratovskega naroda slovenskega.

Z izrazom iskrenega prijateljskega spoštovanja ostajam

Vašemu Blagorodju

vedno docela vdani

dr. Groš,

župan kraljevskega glavnega mesta Prage.

Blagorodni gospod,

gospod dr. Ivan Tavčar,

mestni župan, odvetnik, pisatelj itd.

Ljubljana.

Dnevne vesti.

+ Čestitke k izvolitvi dr. Tavčarja za ljubljanskega župana.

Kraljevi Vinogradi, 20. decembra. Častiti gospod! »Hlahol Vinogradsky« se z radostjo spominja pevске slavnosti, ki se je vršila v beli Ljubljani, najbolj pa so mu ostale v spominu Vaše krasne besede, ki ste jih spregovorili ob priliki te slavnosti. Z radostjo čitamo za to danes vest, da ste izvoljeni za župana bele Ljubljane. Kot prijatelja Čehov Vam srčno čestita »Hlahol Vinogradsky«.

Kraljevi Vinogradi, 20. decembra. Z zadovoljenjem čitamo vest, da ste bili izvoljeni za župana Ljubljanskega, in srčno čestitamo k izvolitvi prijatelja Slovanov — Fortyn, Kraus, Poježny.

Poljane nad Škofjo Loko, 19. dec. Vsi napredni Poljanci čestitajo Vam k izvolitvi za župana. Ponosni smo, da je izbran za župana slovenske prestolice naš rojak.

Kobarid, 20. decembra. Trg Kobariid čestita k velečlenjeni izvolitvi. — Dr. Gruntar, župan.

Ribnica, 20. decembra. Veselimo se iskreno vaše izvolitve ter Vam

presrečno čestitamo. Bog živi vrliga župana in preblogo županjo! — Ribniške rodoljubkinje.

Lukovica, 19. decembra. Srčno čestitamo na izvolitvi Krašenski naprednjaki.

Lukovica, 19. decembra. Srčno čestita na izvolitvi. — Župan Lukovski Rahne.

+ Duhovniške plače in naši klerikalei. Za časa volitev so klerikalni kandidati sveto obljubovali, da se kot poslanci ne bodo za ničesar drugega brigali, kakor za blagor trpečega ljudstva in da bodo posvetili vse sile delu, da se neznosen položaj ljudstva izboljša. Sedaj sede ti možje že več kakor pol leta v poslanski zbornici, a kaj so dosegli na korist svojih volilcev, ki so jim preje obljubljali zlate gradove, v proseh trpečemu kmetu? Lahko vzamemo delovanje klerikalnih poslancev pod ujačvečo povečevalno steklo, a ne bomo odkrili ničesar, kar bi ti poslanci storili v državnem zboru ali pri vladu za ljudstvo, za kmeta. Duhovniki Krek, Hladnik, Žitnik, Korošec in Gregorčič niso kot poslanci niti zganili s prstom, da bi izboljšali bedni položaj svojih kmetijskih volilcev, pač pa se na vse kriplje trudijo, da bi dosegli povišanje plač — duhovnikom.

In v tem stremeljenju jih podpirajo vsi ostali klerikalni poslanci neduhovniki gori od Šusteršiča pa doli do Brenčiča in Gostinčarja. V parlamentu se je osnovala posebna zveza poslancev-duhovnikov, ki si je nadelala nalogo, da z vsemi sredstvi deluje na to, da izposluje izboljšanje plač duhovnikom. V tej zvezi so tudi Krek, Hladnik, Žitnik, Korošec in Gregorčič, a glasilo te zveze je med drugim tudi »Slovenec«. V včerajšnji številki priobčeno »Slovenec« oficijalni komunikacije duhovniške zveze, v katerem se poroča, da je zveza v svoji seji dne 19. t. m. sklenila, da ne bo preje mirovala, dokler ne doseže uspeha, to je zvišanja duhovniških plač. Načeloma smo za to, da se vsako delo pošteno plača, zlasti pa sedaj v dobi splošne druginje. Toda zdi se nam, da nobeden drugi stan ne prenaša lažje to druginje, kakor duhovniki. Zakaj? Prvič so se duhovnikom šele pred par leti zvišale plače za celih 9 milijonov, drugič imajo duhovniki bogate postranske dohodke — pristojbine za maše, pogrebe itd., tretjič imajo župniki obsežna posestva, ki nesejo toliko, da bi se iz dohodkov enega takega posestva lahko živela velika rodbina, ne pa samo ena oseba, četrtič pa imajo duhovniki vsi brez izjeme brezplačno stanovanja. Iz tega je jasno, da ne more biti govora o kakšni bedi med duhovniki, čisto gotovo pa ne o taki bedi, kakršna vlada med kmeti in v drugih stanovih. Zato je naravnost nečestno, ako se sedaj klerikalni poslanci na čelnim Krek, Hladnik in Žitnik potegujejo za zvišanje duhovniških plač, mesto da bi delovali za interese svojih kmetijskih volilcev. Ako hočejo duhovniki imeti večje plače, naj se obrnejo na bogate svoje škofo in nadškofe, ki se konjole v zlatu. Naj odstopi za izboljšanje duhovniških plač del svojih dohodkov na primer olomski nadškof, katerega neso njegova obsežna posestva letno 4 do 6 milijonov čiste. Tu se naj vzame denar za zvišanje duhovniških plač, kmetickemu ljudstvu pa se naj priznane z novimi bremenimi, saj že pod pezo sedanjih davkov jedva diše.

+ Avstrija — konkurzna masa. »Alldeutsches Tagblatt« je 19. t. m. priobčil članek pod naslovom »Dem Abgründe zu«. V tem članku čitamo med drugim: »Avstrija je država, ki je v dobi narodnostnih držav tvorba brez življenjske moči. Neki parlamentarec nemško - nacionalnega izrazito enoznačnega mišljenja je opetovano izjavil, da smatra za prvo dolžnost vsakega nemškega poslanca, da iztisne čim največ za svoj volilni okraj iz velike konkurzne mase, ki se sicer imenuje Avstrija«. Tako pišejo svobodno in neovirano v Avstriji nemški listi in tako govore nemški politiki, vendar pa ne prihaja nikomur izmed merodajnih krogov na misel, da bi jih obdelal antipatriotizma ali celo veleizdaje. A kaj bi se zgodilo, ako bi na primer mi proglasili Avstrijo za »veliko konkurzno maso«? Prvič bi državni pravdnik takoj konfisciral ter nemara celo uvedel proti nam kazensko preiskavo, drugič pa bi nas takoj proglasili za veleizdajnike in patentirani patrijoti gori od »Reichspost« pa doli do »Slovenca« bi se dan za dnem zgražali nad našim antipatriotizmom. Nemcem seveda je vse dovoljeno, oni smejo Avstrijo proglasiti za tvorbo, ki ni več sposobna za življenje, za veliko konkurzno maso, za državo, ki je posvečena razpadu, a v kljub temu so oni državo vzdržujoč element in lopov tisti, ki bi se drznili jih proglasiti za antipatriotične ali protinacionalne, čeprav prireajo vsako leto oficijalno romanje na Bismarckov grob.

+ O električnih centralah na vodno silo nam piše prijatelj našega

lista: »Slovenec« naznanja že meseca in meseca, kako po ceni bode električni tok iz deželnih elektrarn na vodno silo, ki jih namerava graditi deželni odbor. Ko bi človek mogel verjeti vsemu temu, kar piše »Slovenec« o blagodejnem vplivu teh elektrarn na vse gospodarske razmere, potem smemo pričakovati na Kranjskem prave zlate dobe, kajti v par letih ne bode več kmetске hiše, ne kravjega ali svinjskega hleva, v katerem ne bi gorela električna žarnica, in električni motorji bodo opravljali stotera dela, za katera je treba sedaj človeške roke ali živalske sile. Teh dobrot bo deležna v prvi vrsti Gorenjska, do katere ima dr. Lampe posebnih simpatije, — zanj so bode začela doba čiste elektrike. — Kakor ni vse zlato, kar se svetli, tako nas utegnejo tudi marsikateri obljube glede teh elektrarn varati. V dokaz temu lahko služi mesto Celovec. — Pred menoj leži jutranji list graške »Tagespost« z dne 16. februarja letošnjega leta. Ondi se nahaja poročilo o seji občinskega sveta v Celovcu dne 14. februarja t. l. Iz tega poročila posnamem, da so si mestni očetje celovski zgradili na reki Krki svojo elektrarno. Leta 1907 pa so našli, da je centrala, oziroma vodna sila premajhna, in so se začeli bati, da bodo na vse zadnje v zimskem času 1907 brez električne luči. Za to so sklenili nemudoma, ali kakor slove nemško besedilo »über Hals und Kopf« zgraditi si dodatno električno centralo na parno silo. Kakor pravi to poročilo dalje, se je v zimi leta 1907 v resnici pokazalo, da je bila taka dodatna električna centrala na parno silo neobhodno potrebna. Ker so pa mestni očetje celovski, da bi v zimi ne bili brez luči, morali svojo parno centralo graditi »über Hals und Kopf«, se jim je pripetila nezgoda, da so prvotni proračun te parne centrale prekoračili za 135.303 K 91 v in da so morali za to centralo šteti lepo vsoto 495.303 K 91 v. — Da so si Celovčani s temi izdatki svojo elektriko močno podražili, je gotovo. Škoda, da v navedenem poročilu ni povedano, koliko je stal električni tok popreje in koliko stane sedaj. — Trašam le, ali pri podeželnih elektrarnah, ki jih projektuje naš deželni odbor, ni kaj takega mogoče, da bodo ravno takrat odrekli, kadar bi jih ljudje najbolj potrebovali? — Gotovo. — Kaj preostane potem? — Treba dodatni central na parno silo. — Bojim se, da elektrika iz deželne centrale v Ljubljani ne bo cenejša nego je sedaj. — Čudim pa se, da je »Slovenec« pri ljubljanski mestni elektrarni vse napake, ki jih njej sedaj vedno očita, našel šele čez 13 let njenega obstanka. Sicer pa »man merkt die Absicht und wird nicht verstimmt«.

+ Klerikalna nasilja pri volitvah. Ta teden se vrše občinske volitve na Trati v Poljanski dolini. Ondotni župnik, iz Sore se znani Braje dela z vso paro in vsemi močmi, da središča, da reši vsaj to občino klerikalnega poloma v dolini Brez vsakega volilčevega dovoljenja popisne glasovnice. V cerkvi nek j časa sem ni drugega govorjenja kot volitve. Ta Braje ne zasluži za svoje delo kot agitator samo belis fere, ampak najmanj kak kanonik. Njegov padjaš je župnik Pavčič v Lučah. Ta si je izvolil bolj komodno stališče. On ne hodi od hiše do hiše, ampak je kar v cerkvi oznanil, da naj vsak prinese glasovnico k njemu, da jo izpolni, kdor je pa nima, jo pa pri njem dobi. To so svohe »dileme«. Ni nobeno čudo, če bi s takim terorizmom ne zmazali. Čuditi se le moramo, da se kljub vsem griznjam dobe še vedno ljudje, ki tudi župnik pokažejo vrata. Vsekakor tudi dobro znamenje za prihodnost.

+ Občinske volitve v Ribnici se vrše 23. t. m. Brez boja tudi tukaj ne pojde. Občina obstoji iz treh podobčin, iz trga in devet vasi. Voli se skupaj 24 odbornikov. Tržki volilni odbor in vnanji zaupniki so se zedinili tako, da se razdele mandati na tri podobčine po razmerju s številom volilcev in da vsaka podobčina samostojno in prosto nominira svoje kandidate, kar je gotovo pravično. Po tem dogovoru ne bodo imeli tržni večine v odboru, a to ni glavna stvar. Želeti je le, da pridejo v odbor razsodni, ugledni in izkušeni možje, kateri so vneti za stvarno in pravično delovanje ter imajo srce za blagor občine in pametno gospodarstvo, ne pa ljudje, katerih življenjska potreba je zgago delati. Klerikalni kandidirajo za trg samo 7, za okolico pa 17 odbornikov, tako da bi bil trg po svojem prebivalstvu in po številu volilcev — da ne govorimo o davkih — prikrajan za dva do tri odbornike. In v to obglavljenje naj pomorejo tržni sami! To morejo storiti le vboji na duhu. V trgu kandidirajo samo nove moči, katere se dosedaj niso brigale za trško gospodarstvo. Ako zmaga žganjar D., kateremu je prejšnji trški zastopnik napravil leno nabrežje pred hišo, potem se preseli trška pisarna v »Philharmonie«, Mesar J. P., sicer počten mož, se ni

nikoli žrtvoval niti parklja najmanjši krajske buše za občino. Tudi o brijtnosti prihodnjega župana(?) A. Pelca ne vemo ničesar, o nasprotjem sedaj molčimo iz krščanske ljubezni. Vbogi, sicer miroljubni dekan Dolinar je moral postaviti svojo staro kožo na trg, da pokrije revščino farovski kandidatov. Pomilujemo. Hinavski klerikalni volilni oklie pravi, da naj v občinah gospodarijo davkoplačevalci, med katere pa ne šteje tržanov. Kdo pa plačuje več. Rudež ali Debeljak ali Škrbec? Oklie pravi: »Tržanje! Ali boste res še nadalje pustili tako gospodariti, da se smeje vsak, ki pogleda naš trg!« Tem otročjim besedam se mora pač smejeti tisti, ki je poznal ribniški trg pred leti in ki ga vidi danes. Vodovod, kanalizacija in razsvetljava trga so same smešne reči za tiste, ki ljubijo temo. Zlatih gradov seveda ne bode nihče zidal zastonj.

+ Elsnerjev frankfurtski svinčnik. Deželnosodnega predsednika Elsnerja uradno demonstriranje s svinčnikom v frankfurtskih panjermanskih barvah je vzbudilo naravno začudenje v vseh krogih. Splošno se sodi, da je ta svinčnik podaril Elsnerju nemški »volksrat«, da bi imel v frankfurtskih barvah vedno pred očmi cilje, katerim naj posveča svojo moč. Najbrže je s tem svinčnikom koncipiral svoje jezikovne ukaze. Zagrizlost Elsnerjeva sega tako daleč, da silj Slovenec, ki imajo pri deželnosodnem predsedniku kaj opraviti, da se poslužujejo, če je kaj zapisati, tega svinčnika.

+ Promocija. V Gradcu promovira dne 22. t. m. za doktorja prava g. Hinko Ingolič; dne 23. t. m. pa g. Hinko Zorjan za doktorja vsega zdravilstva. Oba sta stari hiši »Triglava«. Čestitamo!

+ Iz ljudskošolske službe. Dosedanja suplentka na ljudski šoli v Senožcah Angela Sila je imenovana za provizorico učiteljskega ravnotam. Učitelj Josip Trobiš v Bučki je imenovan za provizoricega učitelja na ljudski šoli v St. Lambertu.

— Boj za šentpetersko faro med samimi kandidati in med njihovo »nabožno« zaslombo. Katoliško izobraževalno društvo šentpetersko s »Čukle« vred zahteva, naj »postane župnik br. Petrič. Klerikalne »dame« cele Ljubljane agitirajo za g. dr. Jeršeta, ker se ni na razpolago drug enak stolček v Ljubljani, katerega bi se tudi ne branil. Družestna gospica Urša Strah na kandidira znanega Finžgarja, čigar kreposti je običajvala še takrat, ko je prenavljal ljubljanski »arbeitshaus« v Kristusu kralju. Ker ne poznamo sovražstva, ne zavisti, privoščimo, da se izpolni želje vsem, ki take dobre želje imajo. Mi pa imamo le to željo, naj nastane pri nas red, da se ne bo uparjala končno cela cerkev za kak »ljudski teater«. Pomislite! Za Miklavževo so znesli škofov sedež in zraven njega v cerkvi stoječe fotole — v Rokodelski dom... Težko je molčati in ne gojati...

— Občinstvo je v zmoti mileč, da se dobe v trafikah le navadno tobačno blago, vse drugo pa se mora kupovati na glavni traffiki. Z ozirom na božične praznike opozarjamo torej občinstvo da se dobi v vsaki večji traffiki tudi tobač v kartonih in sicer Puričan in Hecogovina, dalje egipčanske cigarete 3. vrste in Princesses. Istotako se dobe v škatljah Havana - viržine. Regalia media in Portorico especial, torej ravno tisto blago, ki je za božična darila najbolj priljubljeno.

— Odprava novoletnih in drugih daril. Vrhniški trgovci so se dne 17. decembra t. l. zavezali proti globi 100 K, da radi neznosne druginje v sedanjih razmerah ne bodo več dajali svojim p. n. odjemalcem ne za Novo leto, ne za Veliko noč ali v kakem drugem letnem času nikakih daril, ne v denarju, blagu, ne kot popust pri računih ali na kak drug način. Dalje se je sklenilo, da se ne bode dajalo društvom nobenih dobitkov ob praznovanju tombol ali drugih veselje. Istotako se je tudi sklenilo, da se reklamni kolodžerji ne bodo več delili. Mesto novoletnih daril so se pa vrhniški trgovci zavezali, prispevati gotove zneske za vrhniške uboge in za druge dobrodelne namene.

— Obvestilo. Nad premoženjem bankirja Adalberta pl. Puky v Columbusu, Ohio, v Severni Ameriki, se je razglasil konkurz. Med očakovanjci je tudi nekaj naših rojakov, ki so se vrnili iz Amerike. Morebitne priglasitve je podpisati in naravnost poslati c. in kr. konzlatu v Clevelandu, ki bo ukrenilo vse potrebne nadaljne korake.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljanske. Od 10. decembra do 16. decembra se je rodilo 14 otrok, 3 so bili mrtvorjeni. 21 oseba je umrlo, izmed teh je bilo 12 tujcev in 9 domačinov. Za leto je umrlo 6 oseb, med njimi 4 ženske, vsled nize de je umrla ena oseba.

Mestna posredovalnica za četo in stanovanja bo v petek in soboto zaradi snajenja uradnih prostorov za stranke zaprta.

Tat v vlaku. Danes ponoči se je splazil v tovorni vlak nek tat in med postajama Reka in Opatija z voza vrgel 5 vreč kave, potem pa skočil ven in je odnesel dve vreči, tri so pa še dobili ob progi.

Popadljiv pes. Ko se je včeraj dopoldne po Rimski cesti s kolesom peljal delavec Ivan Gantar, ga je naskočil nek pes ter mu raztrgal hlače. Lastnik psa je še neznan.

Zaradi prepovedanega povratka je bil včeraj aretovan 28letni dninar Henrik Jerman iz Homca. Izročili so ga sodišču, po prestani kazni se bode moral pa z neprostovoljnim spremstvom povrniti v svojo občino.

Nasilnež. Ko je včeraj v neki gostilni civilni stražnik nekega tujca hotel legitimovati, je ta skočil pokonci in varnostnega organa tako sunil v prsa, da se je kar opotekel. Na pomoč so poklicali potem še enega stražnika, s kojega pomočjo je bil nasilnež aretovan in potem izročen sodišču.

Predržni berači. Včeraj so po Poljanski cesti beračili trije postopaci in kjer so dobili premalo, so začeli na stranke za zavaljo še zmerjati. Ker se je ljudem to zdelo pa le preveč neredno, so obvestili stražnika, da jih je aretoval.

Delavsko gibanje. Včeraj je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 19 Macedoncev, nazaj je prišlo pa 20 Hrvatov.

Izgnanjen in najdeno. Ga. Alojzija Kriznarjeva je izgubila dva zlata prstena. — Delavec Jožef Trefalt je izgubil gumijevo cev. — G. Herman Tsch je našel niklasto verižico. — Premogor Ivan Bregar je našel 3 m dolge cev, katero dobi lastnik pri najditelju na Sv. Petra cesti št. 49.

Narodna obramba.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal gosp. Rudolf Potočnik, c. kr. sodnik v Idriji, 30 K. mesto venca na grob umrlega gosp. Ivana Grudna; častita obitelj Pahernikova pa je poslala 20 K naši družbi mesto venca na grob pokojnega gosp. dr. Goriška v Rušah. — Hvala!

Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se nadalje prijavili: 950. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Šmarju pri Jelšah, v spomin t. dr. Jos. Vošnjaka (nabrala in poslala 100 K); 951. posojilnica v Ormožu (poslala 200 K); 952. ženska podružnica v Ribnici (plačala 200 K).

Društvena naznanila.

Društvo slovenskih profesorjev v Ljubljani. Odbor društva slovenskih profesorjev vabi vse p. n. gg. člane na letošnje glavno skupščino, ki bo na Stefanovo dne 26. decembra t. l. ob 10. dopoldne v mali dvorani ljubljanskega »Narodnega doma«, ter pričakuje najobilnejše udeležbe. Dnevni red: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročila: a) tajnikovo; b) blagajnikovo; c) računskih preglednikov. 3. Referati: a) o lani sprejetih resolucijah; b) o ustanovitvi realnih gimnazij v naših deželah; c) o razpisovanju mest; d) o didaktičnem in sploh šolskem »materijalizmu«. 4. Dopolnilne volitve 6 odbornikov (eventuelno tudi odbornikov-namestnikov) in preglednikov računov. 5. Slučajnosti.

Muzejsko društvo. Pod predstvom deželnega šolskega nadzornika g. Levca je določilo muzejsko društvo ime društva »Muzejsko društvo za Kranjsko« ter pomnožili število odbornikov od 8 na 10. Poleg dosedanjih funkcionarjev voli društveni odbor iz svoje srede še bibliotekarja in arhivarja.

»O gledališču.« — Predavanje Akademije. Pisatelj Eftin Kristan je predaval snovi pred dobro obiskano dvorano Mestnega doma o gledališču ter se je, ker ni bilo na razpolago skioptičnih slik, omejeval na sliko razvoja gledališča. Njegovo, začetkom res stvarno predavanje, se je proti koncu, žal za stvar samo, razlezlo na politično polje ter tako za temnilo dobre ideje, ki jih je hotel predavatelj podati poslušalcem. To je predavatelj tudi sam opazil in priznal, da vsa njegova izvajanja ne spadajo pod okvir predavanja o gledališču. Kljub trmu nedostatku je bilo predavanje vendar zelo zanimivo. Če pravijo nekateri, da je gledališče zabavišče, imajo s svojega stališča morda prav in resnica je, da ima gledališče poleg drugih idealnejših ciljev, tudi namen zabavati. Tudi otroški vrtec drsalisče in v nekatere oziru tudi cerkev so zabavališča, toda gledališče ima poleg tega še druge cilje. Razvilo se je stopnjujoč iz plesa in mimične umetnosti. Plesi so imeli izpčetka ritualen značaj in na ples so se naslanjale pozneje čisto nove mimične igre. Poleg plesa je drugi izvor gledališča ekstaza, obje-

majoča vsa čustva. Gotovo je in neovrgljivo, da je služba božja pri nešteti starih narodnih obstojala in bila neločljivo združena s plesom. Iz tega plesa se je nato razvila predstavljajalna umetnost in iz duhovnikov so izšli prvi začetki igralcev. Igralci so dobili svoje mojstre in pojavili so se tudi pisatelji, končno tudi posebne prostore za svoje predstave. Začetek predstavljalne umetnosti sega v one čase, ko je človeštvo začelo deliti med seboj delo ter na ta način našlo čas brigati se tudi za duševno stran življenja. Iz teh primitivnih začetkov se je razvila stara helenska drama, toda Heleni so imeli poleg teh svojih mimičnih prireditev tudi take, ki nimajo ničesar opraviti z igrami, vendar pa so predstavljale te prireditve realno življenje in so bile v tej obliki tudi umetnost. Spominjajo nekoliko na klovna ali Hanswursta ali Pavliho, in vendar se gibljejo v mejah stroge umetnosti. V onih časih so gledališča lahko sprejemala po 20.000 in več oseb in so bili kar celi dnevi rezervirani za gledališke predstave, znamenje, da so bile te prireditve za narod potrebne. Če imajo danes Kijajci svoja gledališča in če se razvijajo nam malo dostopnih azijskih pokrajinah gledališka umetnost, se moramo vprašati, ali je gledališče pri nas še upravičeno. Njega upravičenost spoznamo zlasti iz tega, kako se tudi v naših krajih vedno bolj množe diletantske družbe. Treba pa je, da se gledališče demokratizira, toda to ni nikakršna demokratizacija, če se predstavljajo neslane burke za smeh ali Sv. Genovefa, da se občinstvo razkaja. Gledališče ima namen povzdigniti ljudstvo do prave višine umetnosti. Zato pa je treba, da vsa družba skrbi za povzdigo umetnosti, zato je ena prvih socialnih nalog, da celokupnost skrbi za razvoj gledališča. Umetnost je ena najvišjih socialnih nalog in skrb za umetnost teži na cellem narodu, zato pa je družba zavezana skrbeti ne samo za vzprijazanje, marveč tudi za človeka vredno ekstenzijo onih, ki vzprijazajo in ki dajejo umetniško gradivo. Bleščeča fraza l' art pour l' art ob takih zahtevah razpade v nič. Pribito pa stoji dejstvo, da je gledališče moralnično zavod. Gledališke predstave imajo namen, učinkovati tako na nas, da nas moralnično poboljšajo in približajo človeškemu namenu. Od tega svojega namena se je gledališče, naše moderno gledališče, oddaljilo v zadnjih desetih letih in postalo zabavališče v popolnoma napačnem smislu. Tako je po vsem svetu in tudi Ljubljana je v istih valovih, kakor je popolnoma umevno. Naše edino gledališče v Ljubljani ima nalogo biti opora vsem slovenskim odrom v Trstu, Mariboru, Celju in drugod in naloga vsega naroda je, da pazi na to svoje edino gledališče. Seveda so gospodarske razmere močan faktor, toda pri resni volji je mogoče doseči, da bo naše gledališče res vredno kulturnega naroda. Če izgubimo svoje gledališče v Ljubljani ali pa je damo propasti, je to za ves slovenski narod nenadomestljiva izguba. Da propada gledališka umetnost na cellem svetu, je dogmata stvar. V tem toku plove tudi naše gledališče, toda temu ni kriv kak posamezni človek, marveč krivi smo vsi. Zlasti mi Slovenci imamo nekaj dobrih zrn v naši literaturi, kakor tudi dobrega naraščaja igralcev, in to dobro moramo negovati in gledati, da je izpopolnimo kolikor je v naših močeh. Pred očmi pa moramo imeti vedno, da se tudi umetnost ne da ločiti od kruha, ker je tudi umetnost kos našega življenja.

Radoviška podružnica »Slovenskega planinskega društva« vabi vse prijatelje lepe Gorenjske na »veliki planinski ples, kateri se vrši dne 6. januarja 1912 ob 8. zvečer v Zdraviškem domu na Bledu. Za postrežbo bode dobro preskrbljeno. Pri plesu svira vojaška godba c. in kr. pešpolka grofa Beck št. 47 iz Gorice. Vstopnina za osebo 2 K, za družino treh oseb 5 K. Gorski čevlji zaradi parketa prepovedani. Narodne noše se priporočajo. Osebnih vabil ne bo.

Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji je darovala povodom smrti njenega predsednika, blagopokojnika Jan Grudna v Jeličnem vrhu pri Idriji, mesto venca na njegovo krsto »Podpornemu društvu za dijake na realki v Idriji« 25 K. »Vojaško veteransko društvo v Idriji« pa v isti namen 10 K. Obema korporacijama izreka podporno društvo najtoplejšo zahvalo.

»Društvo jugoslovanskih slušateljev trgovskih ved na Dunaju« je izvolilo na svojem konstituirajočem običnem zboru dne 7. decembra 1911 sledeči odbor: Predsednik: Milan Planinec, stud. com.; podpredsednik: Vekoslav Smolčić, stud. com.; tajnik: Rado Lajtmanović, stud. com.; blagajnik: G. Komolob, stud. com.; knjižničar: Josip Stantig, stud. com.; gospodar: Milenko Stajković, stud. com. V pregledovalni odbor sta bila izvoljena: Emil Ružička, stud. com., in Fran Turk, stud. com.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v petek se poje prvič v sezoni Bizetova opera »Carmen«. Opera se poje pod novo režijo ter je tudi na novo vpriporjena. Vloge pojo: g. J. Šipankova (Carmen), g. Kramper (Don Jose), g. Novak (Escamillo), ga. A. Kramperova k g. (Micaela), gđc. Thalerjeva, ga. pl. Foedranspergova (Trasquita, Mercedes), g. Križaj, g. Bukšek, g. Rasberger ter g. Horský. Predstava se vrši za parabonente.

Izpred sodišča.

Obravnava Oražem-Černe je bila včeraj v tretji preloži, da se zaslusijo še nekatere priče. Da bo javnost videla, kakšne ljudi imenujeta deželna vlada in deželni odbor za občinske gerente, bomo priobčili ob priliki natančne izpovedbe posamnih prič.

Razne stvari.

* Roparski napad v brzovlaku. Iz Benthua poročajo: V brzovlaku Petrikov-Varsava so roparji napadli bančnega blagajnika Schusterja ter mu oropali 200.000 mark. Roparji so izginili.

* Boj z lovskimi tatovi. Iz Lilienfelda poročajo: V revirju dunajskega veleindustrijalca Diamantidija pri gradu Freiland je prišlo do hudega boja med gozdarjem Ignacijem Ochsenbergerjem in šestimi lovskimi tatovi. En tat je bil usmrčen, dva pa težko ranjena.

* Ogleduh. Iz Brodnja poročajo: 18. t. m. so tu prijeli neko ženo. Na policijskem komisariatu se je izkazalo, da je mož. Arretiranece je ljudski učitelj Newalewsky iz Varšave. Prijem so dobili pisma in druge spise, iz katerih se da sklepati, da je arretiraneec ruski ogleduh.

* Vlom v banko. Iz Budimpešte poročajo: V poslopje banke »Patria« v Balaczfalvi na Sedmograskem so v nedeljo ponoči vlomili. Vlomilci so vlomili v tri wertheimske blagajne. Vlomilci so prijeli. Pri sebi so imeli ročni kovčeg z efekti v vrednosti 600.000 K, razventega pa še bankovcev, zlata in srebra za 40.000 K. Vlomilci so Grki, ki so člani mednarodne roparske tolpe.

* Zanimiva stavka mater. Iz Petrograda poročajo: Originalna stavka mater je izbruhnila v Varšavi. Tam je namreč navada, da matere izposojajo svoje otroke, da beračijo. Za to dobi mati vsak dan 18 kopejk, za posebno pohajljene otroke se dobi na borzi beračev tudi 20 kopejk. V ponedeljek so imele matere shod in so soglasno sklenile, zahtevati 30 kopejk na dan. Obenem so proglasile stavko. V ponedeljek in v torek ni bilo na cestah varšavskih niti enega otroka, ki bi prosjačil.

* Račun pleskarja. V Luthrovi katedrali na Finsken. našel se je po popravljanju cerkve med smetmi sledeči račun: 10 zapovedi popravil ter tablo božjih zapovedi z klejem prevlekel 2 K. Pilata ali Ponceja osvežil in njegovo čepico z novo kožuho obilil 1 K. Služkinjo nadkaplana 3krat prepleskal 3 K. Nebo povečal in nekaj zvezd dodal 3 K. Peklenški ogenj popravil in hudičev grši obraz naredil 15 K. 30 Judeževih srebrenjakov posrebral 1 K. Konec sveta podaljšal, ker je bil prekratek 3 K. Rdeče morje od mušje nesnage očistil 3 K. Skupaj 31 K.

* Maščevanje ljubimca. Iz Londona poročajo: Ko sta šli sestri Izabela in Jane Steffenson v Butterwicku z nekega plesa ponoči domov, je ustrelil kmečki sin Jonas Marschall dvakrat s pištolo na deklici. Jane je bila takoj mrtva, Izabela pa smrtonosno ranjena. Morilec pa je na to samega sebe ustrelil. Marschall je bil ljubimec Izabele Steffenson, ki ga je pa v poslednjem času nekako zanemarjala.

* Nezgoda na morju. Iz Pariza poročajo: Ribiški čoln »San Josefa« je blizu Bresta zavozil na peščino. Štiri mornarji so padli raz ladjo ter utonili.

* Nezgoda ruske ladje. Iz Hamburga poročajo: V Swakopmundu se je javil neki mornar ter povedal, da je ruska jadrnica »Ana Matilda« sredi meseca novembra na odprtem morju zgorela. Edino on se je rešil, vse ostalo moršvo je potonilo.

* Štiri osebe se zadušile. Iz Toplie na Češkem poročajo: 20. t. m. ponoči so se s plinom zadušili trgovski potnik Mihael Kulhaverk, njegova žena, njegov otrok in neka pri njem stanujoča šivilja. Čev, ki je vodila skozi sobo, je počila, vsled česar je uhajal plin.

* Ruski teroristi. Iz Odese poročajo: Dva policijska agenta sta pozvala dva, v nekem tukajšnjem hotelu stanujoča terorista, naj se legitimirata. Terorista sta pa začela streljati na policijske agente. Enega sta na mestu ustrelila, drugega sta pa na cesto zasledovala ter ga tam ustrelila. Terorista sta pobegnila.

* Državni pravdnik ubit. Iz četrtega nadstropja neke novozgradbe v Budimpešti je padel tram na spodaj mimo idočega budimpeštanskega državnega pravdnika dr. Deziderija Etterja ter je bil državni pravdnik na mestu mrtev. Dve drugi osebi, ki ju je tram tudi zadel, sta bile samo lahko ranjeni.

* Grozilna pisma profesorjem. Z Dunaja poročajo: Rektor in dva profesorja tukajšnje tehnike so dobili grozilna pisma, v katerih se grozi članom izpraševalne komisije z revolverjem, če bodo pri izpitih še tako strogi kakor so bili do zdaj. Uvedli so preiskavo. Vendar pa stvar ni tako zelo nevarna.

Književnost.

— Slovenski zadržni tedenski blok-koledar in zapisknik! Dosedaj smo bili prisiljeni take koledarje kupovati in držati v svojih uradih in hišah v tujih jezikih. Sedaj pa je izšel tak koledar v slovenskem jeziku, ki ga priporočamo vsakemu dobremu Slovincu. Dobiva se v Slovanski knjigarni Josipa Gorenjca v Trstu in v Narodni knjigarni v Ljubljani in v vseh boljših slovenskih knjigarnah in papirnih trgovinah.

Telefonska in brzovajna poročila.

Gospodskazbornica.

Dunaj, 21. decembra. Danes popoldne začne gospodskazbornica zborovati. Na dnevnem redu je debata o proračunskem provizoriju.

Etiketno vprašanje na avstrijskem dvoru.

Dunaj, 21. decembra. Poroča se, da bo ostal nadvojvoda Fran Ferdinand čez zimo v St. Moritzu v Švici, da se ne bo udeleževal nobenih dvornih prireditev. To je v zvezi z še vedno nerešenim etiketnim vprašanjem, po katerem je žena nadvojvode Karla Frana Josipa Zita prva dama na dvoru.

Avstro-ogrška banka.

Dunaj, 21. decembra. Generalni svet »Avstro-Ogrske banke« je imel sredi seje ter razdelil 104 K dividende na delnico. Zbor akcionarjev je 3. februarja. Akcionarjev je 1386, od teh je 1126 Avstrijev, ki imajo edini glasovalno pravico. Izmed teh je 398 Čehov.

Holzknec.

Dunaj, 21. decembra. Zdravniki so mnenja, da je zdravstveno stanje Roberta vit. Holzknechta povoljno in je upati, da popolnoma okreva. Zaradi kraljevdskega rokospisa.

Praga, 21. decembra. Cerkvene oblasti so prepovedale cekveni pogreb profesorju Piči, ki je bil zaradi kraljevdskega rokospisa izvršil samomor. Njegovi prijatelji so posredovali pri praškem kardinalu ter podarjali, da je izvršil profesor Piča samomor v zmedenosti. Nato je kardinal dovolil cerkveni pogreb. Profesor Piča je zapustil pismo, v katerem pravi, da ne more živeti zaradi napadov v časopisih.

Cesar.

Dunaj, 21. decembra. Vesti ne-katerih budimpeštanskih listov, da cesarjevo zdravje ni povoljno, so neresnične. Cesar ima le lahen katar, sicer pa se počuti prav dobro. Cesar letos ne gre v Walsee, marveč ostane na Dunaju, da se ne prehladi. Snoči je sprejel cesar daljši obisk svoje hčerke Valerieje. Danes je vstal ob navadni uri in delal pri odprtem oknu. Ob 10. je sprejel grofa Aehrenthala.

Anarhisti.

Praga, 21. decembra. 3. t. m. je bilo vlomljeno v Hořicah v konsumno društvo ter je bil načelnik umorjen. Glasilo praškega namestnika poročja, da so roparji člani roparske čete v Pragi in Liberecih in da so teoretični anarhisti.

Hrvaški sabor.

Budimpešta, 21. decembra. Ban Tomašić in pl. Chavrak sta dospela včeraj sem, ter je obiskal Tomašić Khueni, da mu poroča o izidu volitev v hrvaški sabor. Prihodnji teden pride ban Tomašić na Dunaj, da dobi potrebna pooblastila, da razpusti hrvaški sabor takoj, ko bo sklican.

Strup pri dvorni pojedini.

Monakovo, 21. decembra. Princesa Klara, nečakinja prince vladarja je po dvorni pojedini težko obolela. Zdravniki so konstatirali, da se je zastrupila z zelenim volkom, ki se je napravil na posodah.

Nesreča v rudokopu.

Pulj, 21. decembra. Iz Albane poročajo, da se je zgodila v premogokopu Karpano, ki je last trboveljske premogokopne družbe, velika nesreča. Pet delavcev je razstreljevalo s dinamitom skalovje. Oddaljili so se premočno in so bili pri eksploziji vsi opečeni. Trije so že umrli, 2 sta smrtno nevarno ranjena.

Požar.

Belovar, 21. decembra. Gasilec se je posrečilo lokalizirati požar v paromlinu. Poslopja družbe so popolnoma pogorela, vendar se je posrečilo obvarovati mesto pred požarom.

Albanci.

Carigrad, 21. decembra. Albanski poslanci, ki so člani mladoturške stranke, so sklenili izstopiti iz stranke, ker turška vlada ne izpolnjuje svojih obljub.

Belgijske vojaške priprave.

Bruselj, 21. decembra. Zbornica je za leta 1912 določil vojaški kontingent 42.800 mož. Vojni minister je zagotovil zbornici, da bo dobilo mesto Antwerpen v kratkem utrdbe.

Rusko-ameriške pogodbe.

New York, 21. decembra. Državni departement Severne Amerike je dobil iz Petrograda obvestilo, da Rusija ni pri volji ukloniti se ameriškim zahtevam, da pripusti ameriške žide v Rusijo. Protest proti temu se ji zdi potreben, zlasti iz načelnega stališča zaradi klavzule največjih udobnosti, ker bi morala pripustiti Rusija tudi nemške in avstrijske žide. Pogajanja glede drugih novih pogodb se nadaljujejo.

Italijansko-turška vojna.

Carigrad, 20. decembra. Vojni poveljnik turški v Tripolitaniji poroča, da je neka italijanska vojna ladja 8. t. m. bombardirala mesto Sirt.

Hmelj.

Norimberk, 20. decembra. 150, 150. Neizpremenjeno, mirno, zelo trdno.

Odprto pismo*)

gosp. občinskemu gerentu v Mostah Josipu Oražmu.

Izjavljamo tem potom javno, da ste se pri večerajšnji sodni obravnavi lagali, ko ste trdili, da je pokojni tajnik Stare samovoljno in brez vašega dovoljenja vpisoval naknadno volilce v volilni imenik.

Pod prisego lahko izpovem, da smo bili navzoči, ko je gosp. Oražem v občinski pisarni, torej uradno v času, ko so bili volilni imeniki že razpoloženi na splošen vpogled, rekel tajniku Staretu, naj svobodno naknadno vpisuje volilce v volilne imenike, češ, da je v imenikih še itak dovolj prostora.

Ako ni to res, potem nas tožite, gosp. gerent!

V Ljubljani, 21. decembra 1911.

Fran Remšgar, Anton Kovačič in Matija Vidmar, vsi iz Novega Vodmata.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Javna zahvala.

Društvo za oblačenje revnih šolskih otrok je letos že 46. leto obleklo 220 revnih otrok. Vsled tega si podpisani odbor šteje v dolžnost, da vsem dobrotnikom, ki so društvu, bodisi gmotno z denarno podporo, bodisi z izdelovanjem oblek, peciva in drugim pripomogli, da je izvršilo svoje naloge, izreče tem potom najvrdanejšo zahvalo ter prosi, da bi tudi nadalje ostali naklonjeni.

Ljubljana, dne 20. decembra 1911.

Ivan Murni.

Franja dr. Tavčarjeva.

Izkaz darovalcev:

Ljubljanska kreditna banka 200 kron; mesto Ljubljana 200 K; Kmet-ska posojilnica 200 K. — Po 50 K so darovali: Edvard Horak, Ivan Murnik, Neimenovani, Neimenovani. — Po 20 K so darovali gg.: Ivan Knez, Robert Kollman in ga. Marija Trškan. — Po 10 K so darovali: ge. dr. Bretl Jelka, dr. Zupane Marija, dr. Jenko Fina, dr. Šlajmar Vera, dr. Toplak Anka, dr. Murnik Pavla, dr. Papež Vera, dr. Kokalj Marija, dr. Gregorič Franja, dr. Suyer Helena, dr. Oražen Evgenija, dr. Jenko Terezina, Terezina Lenče, Fr. Zužek, Roza Rohrman, Franja Urbane, Antonija Gogala, pl. Grasselli Marija, Franja Velkavrh, Franja Levičnik, Marija Pavlin, Marija Perdan, Evgenija Popovič, Marija Petričič, Louise Levstik, Minka Jelačin, Antonija Mally, Franja dr. Tavčarjeva, gđc.: Antonija Kadivec, Josipina Aroce, gg.: Ivan Hribar, profesor Pleteršnik, Josip Martinak, Ivan Mejač, Janko Češnik, dr. Munda, dr. Pirc, dr. Triller, dr. Majaron, dr. Krisper, Elija Predovič, Josip Prosenec, Ferdinand Stare, Anton Dečman, Pavel Magdič, notar Hudovernik, Ivan Vrhovnik, Alojzij Lilleg, Andrej Senekovič, F. Kalmus, J. Korenčan; ga. Kristina Bayer 6 K in gđc. Pregl 6 kron. — Po 5 K so darovali: ge. Marija pl. Trnkoczy, Josipina Čuden, Josipina Vidmar, Josipina Zakelj, Ada Perdan, Franja Kavčič, Hela dr. Rus, Ana Ulrichova, dr. Bleiweis - Trsteniška Julija; ga. Marija

Pleško 4 K; ga. Marija pl. Bleiweis-Trsteniška 4 K; ga. Marija Šiš 3 K; g. Albert Hlavka 2 K; g. Ivan Koe-mur 2 K. — Pecivo so darovali: g. Avgust Jenko, Josipina Žagar, Jean Schrey, Josipina Jančar, Jakob Zalaznik, Marija Potočnik, Oroslav Dolenc, Terezija Novotny, Petschnig-Plehan, Trček, Terezija Bizjak, Fran Zužek, Zalar, Kavčič, Bončar. — Blago so darovali: tvrdke: Krenner in Gasner, Fran Ksav. Souvan, Oroslav Bernatovič, Adela Skaberne, Julija Štor. Ga. Marija pl. Trnkoczy je darovala mnogo obleke. Ga. Katica Bernatovič je darovala po preplepi zagrebški navadi 22 kg sladkorja. — Najsrčnejša zahvala vsem!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. decembra: Karel Čuden, delavec, 29 let, Trnovski pristan 20. — Fran Jankovič, delavec, 65 let, Poljanska cesta 60.

Dne 19. decembra: Ivan Kavčič, magistratni sluga in hišni posestnik, 64 let, Mestni trg 27. — Alojzija Wallner, mestna uboga, 73 let, Japljeva ulica 2.

V deželni bolnici:

Dne 16. decembra: Ivan Fabjančič, zasebnik, 68 let. — Ivan Kreutzer, kontorist, 37 let. — Franc Zemljak, poljski dninar, 31 let.

Za šolsko mladino.

Da mnogo otrok v šoli ne more z drugimi napredovati, da so nepazljivi in utrujeni, je prav pogosto vzrok nežna telesna konstitucija. Pospeševanje večkrat izgubljenega veselja do jedi in boljše prehrana sta tukaj vsekakor na mestu. Nič ni za to pripravnije nego že desetletja preizkušena

Priporočamo to znamko — ribičem — znak stopanja.

SCOTTOVA emulzija

Dalje časa zapored redno uživana jači deklice in dečke tako razveseljuje, da zopet dobe veselje do učenja in šole. Pri nakupu zahtevajte izrecno Scottovo emulzijo. Saj znamka »Scott« ki je že čez 35 let vpeljana, jamči za izbornost kakovosti in učink. Cena originalni steklenici 2 K 50 h. Dobi se v vseh lekarnah.

Svetovnoznana zdravilstvena vina družbe »Achaia« za proizvodnjo vina v Patrasu (Grško) zlasti originalno specialiteto »Achaia« vino »Mavrodophne« priporočajo vsi odlični zdravniki za najboljšo sredstvo za okrepitev bolnih in rekonvalescentov. Tvori jo kri in jačijo organizem. Originalna vina »Achaia« so za najboljša in najprijetnejša deserta vina splošno priznana. — Glavno zastopstvo: Sigm. Winter, Dunaj, III., Ungargasse 20.

Najkrajša, najfinejša konjakova znamka Gróf Keglevich István

utódaí

(grofa Stefana Keglevicha nast.)

PROMONTOR. Na vseh tu in inozemskih razstavah — nazadnje v Turinu — odlikovana izključno s častnimi diplomami. Dobiva se povsod. 4086

Mnenje gospoda dr. B. Astargieva Tirnova. Gospod J. Serravallo Trst.

V svoji praksi sem imel večkrat priliko pripisovati Vaš preparat Serravallovo kina-vino z železom in že po prvih poizkusih sem se prepričal o njegovem delovanju. Leta 1907. je razsajal v tukajšnji garniziji legar. Jaz kot garnizijski zdravnik sem imel v oskrbi 45 bolnih na trebušnem legarju; pripisal sem vsakemu rekonvalescentu 60—80 gramov Serravallovega vina na dan s primerne hrano in opazil sem, da so se bolniki vidno popravili in da je teža po 15—20 dneh narasla za 3—4 kilograma. V nekem slučaju močnega črvesnega vnetja sem pripisal Serravallovo kina-vino z železom in pacienti se ozdravili v približno 2—3 tednih. Rabil sem ga tudi proti bledici, malokrvnosti in suhemu ekcemu. Iz vseh teh poizkusov lahko sklepam, da je Serravallovo kina-vino z železom pomoček, ki povzdiigne v kratkem času organizem, da je imenitno krepilo proti bledici in malokrvnosti. Po mojem mnenju je za nas Serravallovo kina-vino z železom prepotrebno tudi zato, ker ga bolniki radi jemljejo vsled dobrega, aromatičnega okusa.

Tirnova, 10. oktobra 1908.

Dr. B. Astagiev.

Francosko žganje
Brázay
prežene vsako utraje-
nost in prenapetost.
Dobiva se povsod.

Malvazijec
Specialitete
„ACHAIA“, d. d. za prod. vina.
PATRAS, (Grško)
kot zdravilna in namizna vina nedosežna.
Grška vina (mila, sladka, pitna)
vsi poznavalci posebno cenijo.
Glavna zaloga 4298
Sigm. Winter, Dunaj, III/1.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najbolje priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okropuje lasišče, odstranjuje
luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodom 1 krono.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialiti-
tet, najfinjših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani Rostova cesta št. 1.
poleg novograjnega Fran. Jožefovega
jubli. mostu. 169

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi
člani bolniških blaginjske železnice,
c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške
blaginjske v Ljubljani.

Metereološko poročilo.

de- cem.	Čas opazo- vanja	Stanje baro- metra v mm	Tempe- ratura v C	Vetrovi	Nebo
20.	2. pop. 9. zv.	735.8 733.4	6.4 8.0	sr. jzrah	oblačno.
21.	7. zj.	733.5	7.1	sl. sever	megla.

Srednja večerajšnja temperatura 4.6°
norm -21° Padavina v 24 urah 39 mm

Zahvala.

Za izkazano srčno sožalje po-
vodom izgube naše iskreno ljubljene
hčerke, sestre, svakinje in tete, gđ.

Angele Kuralt

kakor tudi za časteče spremstvo
drage rajnice k večnemu počitku
izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem
in znanec presrečno zahvalo.

Posebej se pa zahvaljujemo veleč.
gosp. dr. Ivanu Jenko, zdravniku v
dež. bolnici in č. sestram usmiljen-
kam za obzirno skrb za rajnico.

V Ljubljani, 21. decembra 1911.

4299 Žalujoča rodbina Kuralt.

Zahvala.

Povodom smrti svojega iskreno
ljubljenega soproga, gospoda 4309

Josipa Smid

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi
stali v teh težkih dneh ob strani.
Prav lepa hvala tistim, ki so me v za-
losti tolažili, in vsem društvom ter po-
sameznikom, ki so mojemu dragemu
soprogu izkazali čast na poslednji poti.
Zahvaljujem se tudi prijateljem po-
kojnika, ki so darovali toliko krasnih
vencev.

Prisrčna hvala gg. pevcem in slavni
škofješki godbi za v srce segajoče
žalostinke.

Posebej se zahvaljujem še gosp.
zdravniku dr. K. Zakrajščku, ki se je
požrtvovalno trudil za pokojnika.

Draga in nepozabnega soproga
priporočam v molitev in trajen spomin.

Škofja Loka, 15. decembra 1911.

Ana Smid.

Seno in krompir

se kupi.

Ponudbe pod „Na zdar“ Trst, glavna
pošte; poste restante. 4212

Izkušen in izvežban
dacar

slovenskega in nemškega jezika v govoru in
pisavi popolnoma zmožen, zeli dobiti službo
bodisi pri zakupniku ali pa pri pogoditvenem
društvu za pobiranje užitinskega davka.
Kavcije lahko položi 500 K. Spricvala na
razpolago. 4122

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“.

Zahvala in obvestilo.

Podpisani se vsem svojim p. n.
gostom zahvaljuje za naklonenost iz-
kazano mi skozi leta mojega gostil-
niškega poslovanja, posebno še kot
restavratu hotelu „Tivoli“.

Obenem naznanjam ožjim prija-
teljem, da se je pogodba z mestno
občino in meno razveljavila — med
tem pa se mi je nudila prilika, da sem
prevzel Grand hotel „Splendide“ v
Sofiji, kamor sem se tudi preselil.

Ker imam urediti nekatere zadeve,
pridem v kratkem za nekaj dni v Ljub-
ljano, da se pri tej priliki po možnosti
tudi še osebno poslovim od svojih
prijateljev. 4304

Ivan Kenda
Grandhotel „Splendide“, Sofija.

Zahvala.

Za vse izkazano mi sočutje povodom prebriske izgube
svojega nepozabnega soproga, gospoda

Ivana Kavčiča
magistratnega siuge

kakor tudi za tako mnogoštevilno časteče spremstvo k večnemu
počitku izrekam vsem sorodnikom, prijateljem in udeležnikom
sploh iskreno zahvalo.

Prav prisrčno pa se še posebej zahvaljujem blag gospodom
c. kr. vlad. komisarju Laschanu, bivšemu županu Ivanu Hribarju,
sedanjemu županu Ivanu Tavčarju, veleč. gosp. župniku Ivanu
Vrhovniku, veleč. gosp. mag. svetniku Ivanu Vončinu, cenj. gg.
magistratnim uradnikom in g. kolegom rajnika, sl. pevskega
društva „Ljubljanski Zvon“ za ganljivo petje ter vsem prijaznim
darovalcem prelepih vencev.

Bodi vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

4308

Žalujoča vdova Marija Kavčič.

Kanarčki

pristni harcarji (Edelroller)
izvrstni pevci, se pošiljajo po
povzetju franko po 8, 10, 12,
15 K. Zlahtne samice 2—3 K.

Fran Omahna, Mestni trg 10.

Prodajalka

se sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Služba trajna. Ponudbe pod 4297

„Trgovina“ na upravn. „Slov. Naroda“.

Krasna darila
za božič in novo leto.

Raznovrstni najno-
vejši predmeti
kakor prstanj,
uhani, broče,
verlice,
obeski, gumbi,
džoke za ciga-
rete, igle, ure
itd. itd.
se bodo ob tej pri-
ilki prodajali po
izredno
znižanih cenah

ter se za res ugoden nakup najtopleje
priporoča najstarejša domača tvrdka ::

Lud. Černe
juvelir, trgovec z urami ter
zapriseženi sodnijski cenilec.
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Pozor! Pozor!

Za vsako gospodinjjo.

Najboljše čistilo za čiščenje podov je
„NOREA“.

NOREA je v uporabi najcenejše in
najizdatnejše sredstvo za čiščenje par-
ketnih podov in linoleja.

„NOREA“

je tekoča tvarina v kateri se nahaja
izdatnejša moč kod v dosedanjem trdem
preparatu takozvanem pasta za pode.

„NOREA“

ne potemni poda in vzdrži najlepši in
trajni blesk.

„NOREA“

se uporablja za prenovljenje pohištva,
stenskih obojev itd. z najlepšimi uspehi.

„NOREA“

štedi čas, trud in denar.
„NOREA“

je najtrpežnejše čistilo in se uporablja
ob vsakem vremenu.

Edino zastopstvo in zaloga za Kranjsko:

Premierl & Jančar

izdelovalnica oljnatih barv, lakov, fir-
nicetov na drobno in debelo itd. 4262

Ljubljana, Dunajska cesta 20.

Ravnokar je izšel

Legvartov

Koledar
za kmetovalca

za leto 1912

z izvrstno in koristno vsebino,
vezan v usnj. platno.

Cena koledarja je K 1.60, s
pošto K 1.80 in se naj blago-
voli denar naprej poslati.
Pri 10 iztisih se da 1 za nameček.

Dobi se pri

Jv. Bonaču v Ljubljani
nasproti glavne pošte.

Kavarna „Merkur“

Je vsak dan

4302

vso noč odprta.

M. V. Izlakar.

Dijakom in dijakinjam popust!

Modna trgovina

O. Jezeršek

na Mestnem trgu

priporoča

svojo veliko izbiro damskih
čepic, perila, zavrtnic,
pletenin, rokavic, predpas-
:: nikov, kožuhovine itd. ::
po znano nizkih cenah.

Kupujte v slovenski trgovini!

Išče se zanesljiv in izvežban

dacar

naslov pove uprav. „Slov. Naroda“
4287

Svetovnoslavni

se predmeti o. in kr. dvorne firme
JAN KONRAD

Most št. 1184, na Gledem, 2928

ki jih v veliki izbiri dobite v bogato ilu-
strovani glavni katalogu z okoli 4000
slikami. Na zahtevo ga dobite grt. in frk.

Za glavno zalogo tobaka

se sprejme

prodajalka

V. Aumann, Krško. z
4264

Točilnica kave
in čaja 4265

zaloga žganja in izdelovanje likerjev v večjem
prometnem mestu Stajerske, najboljši zaslu-
žek sedanosti, se zaradi preselitve z zalogo
in inventarjem vred do srede marca 1912
odda. Trajno mesto za spretno trgovce. Ka-
pitala je treba K 12.000. — Ponudbe pod
„A. Z. 100 Post“ na upr. „Slov. Naroda“

Velika božična prodaja

po znatno reduciranih okazijskih cenah!

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek za gospode in dečke ter
konfekcije za dame in deklice. Velikanska izbira kožuhovina-
stih jopic in paletotov za dame, mikado (sako) z različno kožu-
hovinasto podlago, ter mestnih in potnih kožuhov za gospode.

Angleško skladišče oblek — O. Bernatovič

Mestni trg št. 5 Ljubljana Mestni trg št. 5.

Št. 734/pr.

4264

Razpis službe.

Mestni magistrat razpisuje

blagajnikovo mesto pri mestni zastavljalnici,

za katero je določena letna plača K 2400.—.

Služba je za sedaj začasna in sicer proti obojestranski 3 mesečni
odpovedi. Nastopiti bode službo 25. januarja 1912.

Pravilno opremljenje prošnje z dokazili o dosedanjem službovanju ter
o vsposobljenosti za razpisano mesto je vložiti najkasneje

do 10. januarja 1912.

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Pripominja se še, da se nezadostno opremljenje ali prekasno vložene
prošnje sploh ne bodo vpoštevale.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 18. decembra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželni svetnik;

Laschan I. r.

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1—3 krone, velja
„Sladina“ ali dr. pl. Trnkóczy-ja „Sladina“ 1 zavojček 1/4 kg samo
50 vinarjev. — Na tisoče otrok ga zavziva z najboljšim uspehom.

Glavne zaloge: v Ljubljani lekarna Trnkóczy, sraven rotovža: na Dunaju
v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstädterstrasse št. 25; III, Radetzky-
platz št. 4; V, Schönbrunnerstrasse št. 109; v Gradcu: Sackstrasse 3.

Olimpija krema brez maščobe, lepotilo prve vrste, je najboljša in najuspeš-
nejše sredstvo za odstranjenje vsakovrstnih kožnih napak,
kakor so pege, izpuščaji, lišaji, mozoli itd. Mali lonček K 1.20, veliki lonček K 2.—.

Olimpija puder rožnat, bel in creme, daje licu svežo in posebno sijajno mla-
dostno polt, in je popolnoma neškodljiv. Skatulja 1 K 50 h.

Pomada za rast las krepi lasišče in zabranjuje izpadanje las. —
Lonček 1 K 20 h.

Osipalo prašek za otroke in odrasle, vojake, turiste. — Karton 30 h. ::

Mazilo zoper ozeblino. Sredstvo zoper ozeblino. — Lonček z na-
vodom o rabi 80 h, tucat 8 K.

Otroško mazilo je za otroke z ožuljenimi mesti. — Lonček z navodilom
40 h, tucat 4 K. 3717

Lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Razpošiljanje po pošti. Prva največja eksportna tvrdka. Preizkušeno le-
karniško blago. Drogijske cene. Mastin za živinorejce. Telefon št. 190.

Ceno se prodaja dober

pes-čuvaj

mlad, rjav ter velike rasti. Poizve se
v kantini na Kodelovem (Grubarjev kanal).

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Rezervni fond K 53,758.285-24. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 115,390.603-81.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje: Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Skode cenjuje takoj in najkulantneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnkoristne
namene.

EMIL DOBRIČ, LJUBLJANA,
Prešernova ulica št. 9, poleg c. kr. glavne pošte.
Povodom bližajočega se Miklavža ter božičnih praznikov pripravlja svoje vsostranske bogate založene trgovine galanterije, igrače ter predmetov za darila, srečelove in spomine. — Priznane najkvalitetnejše robe (kipi), vaze, slike in drugi predmeti za ozaljšanje domov.

Pri ljubljanskem gradu! Solidno blago! Zmerne cene!

BLUZE,
krila, hlačne, plašče, polerine, predpasnike,
otroške oblekice
plaščke, klobučke, hlačice, čepice,
blijenljive potrebščine za noverjenke
in vsake modne blage pošilja na izbiro
M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg št. 9.

Krompir

2378

najboljše kakovosti, zdrav in brezhiben, debel ter srednje debelosti. — Vedna zaloga.

Oddaja v vsaki množini

od 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni tvrdka

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič
v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

Majhna hiša

ozir. skladišče v mestu ali okolici se kupi.
Blagovoljne ponudbe s pogoji in ceno na
upravnishvo »Sl. Naroda« pod »Koledar«.

Ugodna prilika!

V lepem jako prometnem kraju sp. Štajerja
kjer je železniška postaja in pošta,
je napredaj

trgovska hiša

z vrhom, njivo in travnikom.

Hiša je jako lepa, dobro zidana, ima krasne
trgovske prostore, kakor tudi prav lepa pri-
vatna stanovanja, kleti, hleve itd. — Hiša,
oziroma posestvo se proda radi rodbinskih
razmer. Cena vsega skupaj je K 20.000.—
Letnega prometa se doseže še nad 100.000 K.

Da se tudi eventualno v najem za več let.

Natančnejša pojasnila daje posestnik
Anton Verbič, trgovec v Sevnici ob Savi, Štajersko.

Naznanilo.

Za kupovanje božičnih in novoletnih daril

si dovoljuje

tvrdka H. Suttner, Mestni trg št. 25

svoje cenjene odjemalce opozoriti

na svojo najbogatejšo zalogo vseh vrst ur, kakor tudi draguljev, zlatnine, srebrnine in sploh vseh
v to stroko spadajočih predmetov, katere je tako uvrstila, da bode lahko vsak cenj. odjemalec
popolnoma postrežen po svojem okusu in se bo vsako naročilo rešilo v popolno zadovoljnost.
Za solidno, resno in točno postrežbo jamčim.

Za obilen poset se priporoča z veseloštevovanjem

tvrdka H. Suttner.

Za slabokrvne in prebolele

je zdravniško priporočeno črno dal-
matinsko vino

233

Kuč

najboljše sredstvo.

4 steklenice (5 kg) franko K 4.50

Br. Novakovič, Ljubljana.

Išče se

potnik

ki obiskuje Koroško, Solnograško
in eventualno Tirolsko, ki bi bil
pripravljen prevzeti proti proviziji
kot postranski zaslužek zastopstvo
neke tvrdke z izdelki, ki se kaj
lahko prodajo. — Ponudbe pod
naslovom »Dober zaslužek« na
upravnishvo »Slov. Naroda«. 4201

Imam v zalogi še mnogo tisoč krasnih reklamnih koledarjev za novo leto

po brezkonkurenčno nizkih cenah.

Kateri gg. trgovcev želi kaj cenega in okusnega,
naj se oglasi ali naroči pismeno pri domači tvrdki

IV. Bonač v Ljubljani, nasproti glavne pošte.

Konkurenčna ura budilka

amerikanskega siste-
ma, idoča v vsaki legi,
trpežna, dobre kakovosti,
z triletnim pis-
menim jamstvom, da
gre dobro in pravilno.
K 2.90, 3 kom. K 8: s
kazalom, ki se po noči
sveti komad K 3.30, 3
kom. K 6. Ila kakovosti
K 2.50, s kazalnikom,
ki se po noči sveti K
2.80. — Nikar riziko!
Zamena dovoljena ali
denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se
naprej denar pošlje, priznane jako zmožna sve-
tovna tvrdka Prva tovarna ur Jan Konrad
s. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1146,
Čadsko. — Bogato ilustrovan glavni katalog z
ca 4000 slikami na zahtevo zastoj in franko.

Najkoristnejša božična darila
so
SINGER JEVI ŠIVANI STROJI
ki so na prodaj samo
v trgovinah
SINGER CO.
DEL DRUŽBA ZA ŠIVANE STROJE.
St. Petra cesta 4

vsak stroj
ima to
varstveno znamko

A 370/11-5

Oklic,

4303

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki.

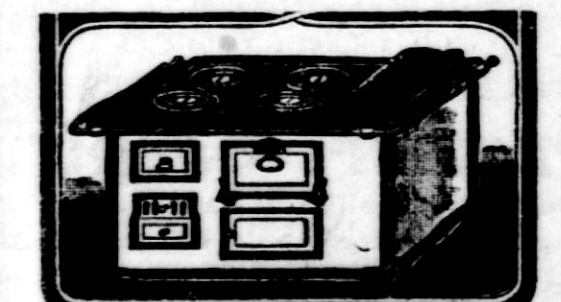
K c. kr. okrajnemu sodišču v Škofji Loki odd. I. naj vsi tisti, katerim
gre kot upnikom kaka terjatev do zapuščine dne 10. decembra 1911

umrlega Josipa Šmida

iz Škofje Loke št. 80, pridejo zaradi napovedi in dokaza svojih zahtev dne
20. januarja 1912 dopoldne ob 9 uri, ali pa naj do tega časa vložijo pismeno
svojo prošnjo, ker ne bi sicer imeli upniki do te zapuščine, če bi vsled plačila
napovedanih terjatev pošla, nikake nadaljne pravice, razen v kolikor jim pristojna
kaka zastavna pravica.

C. kr. okrajno sodišče v Škofji Loki, oddelek I.,
dne 20. decembra 1911.

Štedilniki Triumph

Tvornice Triumph, dr. z om. z.
Wels, Ger. Avstr. 1813
Katalogi zastoj in poštne prosto.

Milijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zasle-
zenju, krčnemu in oslovsko-
mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve
prsrne karamelo
s »tremi jolkami«

6050 not. poverjenih
izpraveval od
zdravnikov in
zasebnikov za-
jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni
in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vrn. skatnja
60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubald pi. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sussak, le-
karna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna le-
karna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kromi.
Mr. Ph. Joa. Čičmar, lekarna. Ant. Kanc, dro-
gerija. B. Cvančara, drogerija »Adrija«.
Daniel Pirz, lekarna. Idrja. J. Bergmann, le-
karna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna,
Novo mesto. Jur. Hiss, lekarna pri Mar. P. Vi-
pava. Milon Wach, lekarna. Metlika. A. Ro-
blek, lekarna. Radovljica. Hinko Brili, le-
karna. Litija. Karel Šavnik, lekarna pri »Sv.
Trojici«. Kranj. Fr. Baccarich, lek. Posojna.
Joa. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych,
lekarna v St. Loki. Mr. H. Roblek, lekarna,
Trzin. Ph. Mr. E. Kobilj, lekarna, Jesenice.
V. Arha, trgovca, Smetovca. Joa. Radoč, drog.
Litija. J. Kramar, trg. Mengor. Joa. Ančič, le-
karna v Ribici. 3487

Za Božič znižane cene!

Raznovrstno perilo, na-
mizne oprave, nogavice,
srajce za gospode, po meri.

Žepni robci,
perje in puh priporoča

Anton Šarc, Ljubljana
Selenburgova ulica št. 5.

Velika božična

okazijska prodaja! .:

Največja izbira izgotovljenih
oblek za gospode in dečke ter
konfekcije za dame in deklice.

Cudovito reducirane cene.

Angleško skladišče oblek

O. Fernatovič

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.